

Amerika.

19de Aargang.

Madison, Wis., Fredag den 9de Oktober 1903.

No. 81.

Spiren til Revolution.

Den nylig vedtagne Skolelov i England har, ifølge hvad William E. Curtis beretter i en Korrespondance til "Chicago Record-Herald", vakt bitter Modstand i alle Samfundslag. Man anser den for et Indgreb i Folkets Frihed, idet "Nonkonformists", Katoliker, Jøder og Fritænkere alle ilægges Skat for at understøtte Skoler, som staar under Opfugt af den engelske Statskirke. Der gaar neppe en Dag hen, uden at Aviserne beretter om flere, som har negtet at betale Skole-skatten, og hvis Giendoms derfor blev beslaglagt og solgt ved Auktion, for at betale den. Det er ikke et Pengespørgsmaal, det drejer sig om, men en Principspag. Skatten beløber sig som oftest kun til nogle faa Shilling eller Pence. En Baptistprest negtede absolut at betale et Bets af 19 Cents, da han mente Pengene vilde blive anvendte til at udbrede Lærdomme, der stred mod Guds Ord. Masser af dem bliver afholdt for at protestere mod Skat i jesteriske Diemed. Paa et Sted, hvor fjorten Personer paa en Gang blev fæstnet, gik de misfornøiede i Procession og bar Faner med Inscriptions som disse: "Vort Guds beslaglægges for at gjøre vore Børn til Romanister". "Vi vil ikke betale Prestskatten for at udbrede det romerske Nag." Den engelske Statskirke nærmer sig, som bekendt, mere og mere til den katolske, hvad de hvide Former angaar, og betragtes af de frakalbede "Nonkonformists" som ikke stort bedre end Romerkirken.

Dog ogsaa inden "Church of England" er der mange, som protesterer mod den nye Skolelov som grundlovsstridig, og som af den Grund negter at betale Skatten. Blandt dem, som har sat sig til Modværge, er mange indflydelsesrige Mænd, Bankører, Fabrikeiere, Rysmand, Advokater, Prester og Redaktører. W. J. Stead, Redaktør af "Review of Reviews" er en af dem.

I Cambridge fik 40 "passive Modstandere" af Loven sine Giendomme solgte. Flere af disse var Medlemmer af Byraadet, og en af dem erklærede, at han heller vilde gaa i Fængsel end betale Skatten, da han var overbevist om, at den stred mod Grundloven. I en By erklærede Dommeren, at han sympatiserede med de anklagede, men intet andet kunde gjøre end at haandhæve Loven. I Birmingham blev 64 velstaaende og anseede Personer fæstnet for Retten, og alle angav som Grund for sin Vægring, at de ansaa det for stridende mod Grundloven at tvinge Medlemmer af en Kirkelike til at betale Skat til Støtte af jesteriske Skoler.

Jalt har 2,760 Domme været affagte mod "passive Modstandere". Det er neppe for stærkt et Udtryk, naar Curtis skriver, at disse Forholde berer i sig "Spiren til Revolution".

Det offentlige Skolevæsen i England har altid været meget mangelfuldt. Først i 1870 blev der oprettet frie Statskoler, men Undervisningen var meget elementær. Videre Uddannelse maatte søges i de private Skoler, og disse er kostbare. For fem Aar siden begyndte den Agitation for videregaaende offentlige Skoler, som har frugt i den nye Skolelov i 1902. Denne blev vedtaget ved Hjælp af katolske og statskirkelege Stemmer. Teoretisk skal alle Kirkesamfund repræsenteres i Bestyrelsen, men praktisk bliver den Kontrollen til den engelske Statskirke, som næsten allestedes har Majoritet.

Præsidenten i Fare.

Det er muligt, at det usædvanlig store Antal "Cranks" og gale Mennesker, som har søgt at nærme sig Præsidenten i den senere Tid, vil have til Følge, at strengere Love til Beskyttelse af Præsidentens Liv bliver vedtaget af Kongressen. Nu nylig er alter en saadan "Crank" bleven anholdt, nemlig en findsvag Svenske fra Minnesota, som holdt paa at trænge ind i det hvide Hus for at myrde Præsidenten, men blev overmandet af de aarvaagne Funktionærer der, som er vel vant til at passe op alle mistænkelige udseende Personer. Det kom senere for Dagen, at den samme Mand Søndag havde staaet saa nær ved Præsidenten, da denne traadte ud af Kirken, at de næsten berørte hverandre Under Cleveland's anden Administration, da der herskede megen Misfornøelse i Landet, og Truselsbreve daglig indløb til det hvide Hus, blev den Forsigtighedsberegning først indført, at lade Præsidentens Dogn ledsage af hemmeligt Polit, men det vakte dengang kun Spot. Siden McKinley's Død er alle Forsigtighedsregler blevet fordoblet, og Præsident Roosevelt maa meget imod sin Vilje stadig følges af hemmeligt Polit og en bevæbnet Vagt. At denne Vagt ikke er overskyldig, men tværtimod uilfskrækelig, viser den Fare, hvort Præsidenten saa nylig svævede.

Krig mod Babcock.

Femogtve Personer i Baraboo, som kalder sig selv "Byens levende Mænd" har vedtaget en Resolution, at Kongresmand Babcock ikke er stillet til at repræsentere Wis-

consin's tredje Distrikt i Kongressen, men at en Mand bør nomineres, "som er i Harmoni med den nuværende Stats Administration, og som vil støtte og opretholde de Principer, for hvilke vi endnu kæmper."

J. W. Babcock er ikke alene Wisconsin's mest fremragende Repræsentant i Underhuset i Washington, men en af de mest landskendte af Husets Medlemmer. Han har haft stor Indflydelse paa Lovgivningen, har været Medlem af flere vigtige Komiteer og har gjort Tjeneste som Formand i den nationale republikanske Kongresskomite. Man skal tro, at han maatte være en Mand, som Wisconsin kunde være stolt af at beholde som sin Repræsentant i Washington. Men han har den Mangel, at han ikke er "i Harmoni med Stats Administrationen", det vil sige, at han ikke i et og alt vil bære sig for Guvernør La Follette.

Og hvem vil saa de Ferrer i Baraboo nominere i Babcocks Sted, for at den ønskelige "Harmoni" kan tilvejebringes? James A. Stone, for Tiden assisterende Statssekretær, en Mand, som to Gange har lidt politisk Nederlag i Sauk County. Da han var Kandidat for Countydommer, fik hans demokratisk Modstander 700 Stemmers Majoritet, fjænt det var i et republikansk County, og som Kandidat for Assembly led han Nederlag med 300 Stemmers Majoritet imod sig i et Distrikt, som gav 400 Stemmers Majoritet for McKinley.

Uden Tvil er den Resolution, som blev tilfæstet i Baraboo, udgaaet fra Guvernørens Kontor i Madison.

Det britiske Kabinet.

Det har lykkedes Premierminister Balfour at lappe sammen igjen det britiske Kabinet med følgende Medlemmer: Alfred Dittleton, Koloniminister; Austen Chamberlain, Finansminister; William St. John Broderick, Minister for Indien; Hugh Dalley Arnold-Jofter, Krigsminister; Rt. Hon. Andrew Graham Murray, Minister for Skotland; Edward George Villiers Lord Stanley, Generalpostmester. Der er dog ikke stor Sandsynlighed for, at det bliver af lang Værgighed. Ingen af de nye Kabinetsmedlemmer er Mænd af national Berømmelse eller Mænd, som hjem der kan være Grund til at tro, at de vil være istand til at føre Regeringens Skude gennem de Storme, som ganske sikkert forestaar. Sir Alfred Milner afløser Bosten som Koloniminister, og Chamberlain's Efterfølger i denne vigtige Stilling er en Mand, som endnu ikke har bundet no-

get politisk Navn. Regeringen er yderligere svækket derved, at Hertugen af Devonshire, Regeringens Leder i Overhuset og en af Kabinetets mest agtede Medlemmer, er udtæadt. Hertugen er en afgjort Frihandelsmand og kunde ikke finde sig i Premierministerens Hatten til begge Sider. Hans Resignation var et haardt Slag for Balfour's Regering.

Balfour har offentlig erklæret, at Chamberlain er den største Koloniminister, Riget nogen sinde har eiet, og at hans egne Anskuelser ikke med en Haarsbød afviger fra dens. I en Tale for 5000 Mennesker i Sheffield forklærede han sit Program. Han vidste, sagde han, at den offentlige Mening endnu ikke var moden for nogen Told paa Fødemidler. Derimod var han af den Mening, at Regeringen burde gives Vaaben ihænde til at optage Kampen mod andre Lande, som har Beskyttelsestold. Nu er den britiske Regering bundet paa Hænder og Fødder; den kan ikke gjengjælde Told med Told eller tjøbe Indrømmelser med Indrømmelser. Summen af det hele er, at han vistnok er enig i Chamberlain's Toldforslag, men ikke tror det endnu lader sig udføre i Praxis. En stor Del af hans Partifæller har vendt sig mod ham og forsværmer hans svage, vaklende Holdning.

Imidlertid har Chamberlain begyndt sin Kamp for Beskyttelsestold og lægger intet Skjul paa, at hvad han er inde for er et fuldstændigt Omslag i Englands hele hævdbundne Frihandelspolitik. Begyndelsen til Kampen gjordes i Glasgow, hvor han for en Forsamling paa 6000 Mennesker udviklede sine Anskuelser. Tusinder var ikke istand til at faa Afgang, og Bladsje, som fra først af havde været fri, folgtes tilsidt for \$10 Stykket. Taleren modtoges med en storartet Ovation, som vel skalde være Legn paa, at han der i Byen har mange med sig. Han udtalte som sin Mening, at dersom en Forsandring i Toldlovene ikke blev gjort, vilde England snart synke ned til en femterangs Magt. Handelen holdt paa at glide mere og mere ud af Englands Hænder og over til de Lande, som har Beskyttelsestold. Dersom England for ti Aar siden havde været istand til at tilbyde de Forenede Stater specielle Indrømmelser i Bytte for andre, vilde England have været istand til at beholde meget, som det nu har tabt.

Chamberlain's Beskyttelsestold-Teori er Dagens mest omdiskuterede Spørgsmaal i England, og det er ikke usandsynligt, at det er forbudet paa en ny Tid i Landets Handelspolitik.

Blandt Brobyggere.

Professorforsøg. Advokat C. R. Jepson i Sioux City, Ia., har erholdt en Professorforsøg ved South Dakotas Universitet i Vermillion.

"House River Tidende", hvoraf 16 Numre er udkomne i Minot, N. Dak., skal heretter udgives og redigeres af forhenværende Pastor M. Shtley.

Ny Fængselsbygning. Byrådet i Fergus Falls har givet Brødrene Lauritzen Kontrakten paa at opføre et nyt Fængsel for Byen til et Kostende af \$4,386. Raadhuset skal ogsaa se tes istand.

Fest for Volstead. Forrige Tirsdag Aften blev der givet et Selskab til Væge for Kongresmand Volstead i Granite Falls. Der var 150 Personer tilstede, og mange Taler blev holdt. Kongresmand Volstead med Familie rejste Dagen derefter til Washington.

Ny Post. Grunde Grundesen, som i otte Aar har været Bogholder og Korrektur-læser i Lutheran Publishing House i Decorah, har taget en Post i "Decorah-Posten"s Redaktion. Grundesens Arbejde i Publishing House overtages af Pastor D. J. Orbal fra Luverne, Minn.

Dobbeltbryllup. Et Dobbeltbryllup fandt Sted i Willmar, Minn., forrige Tirsdag. John Rykken af Dovre og Majs Josephine Anderson af Splcer samt Otto Over-son og Majs Serine Anderson af Green Lake blev viet i Prestegaarden af Pastor D. C. Selmbahl af den nordste Synode.

Studenter i Washington. Benjamin C. Steeneren. Søn af den nye Repræsentant for Minnesota 9de Distrikt, er kommen til Washington for at tage et literært Kursus ved Columbian Universitet. Tidligere har den unge Mand i flere Aar studeret ved Staatsuniversitetet i Minnesota.

Settler fra 50-Arene død. Peter Johnson døde forrige Fredag i Spring Garden, Minn. Alder var 80 i Smaa-land, Sv. rige, i 1816 og kom til Amerika i 1854. Efterat have opholdt sig i Kanada i to Aar, kom han til Minnesota, hvor han nedgjatte sig paa et Claim i Town of Leon, og hvor han boede helt til sin Død.

Hjerteslag. Anders Anderson i Newry, Wis., faldt pludselig om død af Hjerteslag, 67 Aar gammel. Anderson, som i Almindelighed gik under Navnet Krageren, var en af Newrys Pionerer, da han nedgjatte sig for 54 Aar siden paa den samme Farm, hvor han døde. Han efterlader sig Enke og fem vogne Sønner, som alle bor i Nabolaget.

En af Kensingtons ældste Sett-tere død. E. S. Johnson, en af Kensingtons ældste og mest fremragende Borgere, er død. Han var Postmester i tretten Aar og indehavde desuden forskellige an-

dre Tillidsverb. Han var en af de første Settlerne i Grant County, hvor han tog Homestead i Nærheden af Norcross i 1871. Johnson var Veteran fra Borgerkrigen.

En Irrigationkonvention er sammenkaldt til at møde i Bismarck den 20de og 21de Oktober. Der ligger 3 Millioner Dollars i det nationale Statkommer krediterede til Nord Dakota. Hvis ikke Staten benytter disse Penge i det Næved, hvortil de er bestemte, kan Finansministeren anvende dem i andre Stater, hvor Vandings-system er anlagt. Derfor gjælder det for Nord Dakota at tage fat, og i det Næved er Konventionen sammenkaldt, fr. "Norm."

Gammel Settler i Rushford død. Anton Reineri, en af de ældste Settlerne i Rushford, Minn., blev pludselig syg for en Uges tid siden; men da der aldrig havde fejlet ham noget, søgte han ikke Læge. Han blev imidlertid stadig værre, og da Lægen endelig blev kaldt, fandt han, at en Operation var nødvendig. Den blev foretaget paa et Hospital i La Crosse; men det viste sig, at han var saa svag af Blodforgiftning, at han døde samme Dag Operationen blev udført.

Aldere kom til Rushford for 30 Aar siden og var en af Byens mest agtede og afholdte Mænd. Da han først kom fra Norge, boede han i Duluth og var Fisker. I Rushford havde han en Tid Sabelmagerværksted sammen med Chris Lewison. I 26 Aar arbejdede han i Lew & Valentines Mølle. Han efterlader sig Hustru og 11 Børn og var ved sin Død 61 Aar.

Roseau County. Pastor N. A. Quammen, senior, har nylig været paa Besøg i Roseau, Minn., hvor han prædikede for en stor og opmærksom Forsamling. Et Lokalblad fortæller, at Pastor Quammen udtalte sin Overrækkelse over det vakre Land i Roseau County. Han havde aldrig hørt hvilken lovende Del af Staten det var og mente, at den aldrig var blevet tilstrækkelig averteret i de gamle Countier. Han havde ventet at finde et værdiløst Lavland, men fandt det et ligesaa lovende Distrikt som nogen af de sydligere Countier for femogtyve Aar siden. Han udtalte sin Forundring over, at dette County med saa mange Fordele—billigt Byggemateriale og Brænde, godt Vand, frugtbar Jord, godt England, gode Byggetomter, mange allerede opdyrkede Farme og gode Veie—endnu ikke havde faaet Jernbane. I Kanada gik Jernbanen foran Settleren, men i Roseau County havde Settlerne allerede været i mange Aar. I det hele taget havde han modtaget et langt bedre Indtryk af det nordlige Distrikt end han før havde haft, og han vilde gjerne gjøre hvad han kunde for at vende Emigrationsstrømmen derhen.

Fra Nær og Fjern.

Massakommisjonen, som har haft Møde i London, har ajourneret for nogle Uger for at give de engelske Kommisjærer Tid til at forberede sit Svar paa Amerikernes Argumenter. De amerikanske Med-

lemmer af Kommissjonen nævner ingen Tvil om, at deres Sag vil gaa af med Seieren.

Daarlige Tider i Syd Afrika. Koldindtægterne i Cape Town viser for første Gang paa mange Aar Nedgang. Der er daarlige Tider gennem hele Syd Afrika, og overalt ser man Fremtiden imøde med Be-klæmning. Overproduktion i Industrien og haard Tørre, som har været højt skadelig for Landbruget, virker til Stillstand og Nød.

Husets nye Speaker. Hon. Joseph G. Cannon fra Illinois vil blive Repræsentantihusets Speaker, naar Kongressen i November Maaned træder sammen til en Ekstra-sesjon. Han vil som saadan indehave den mest indflydelsesrige Stilling i de Forenede Staters Regjering. Præsidenten kan anbefale og Folket forlange, at visse Love skal vedtages, men det er Repræsentantihusets Speaker, som holder Magtens Tæler i sin Haand og forhaier eller paastyrer Lovgivningen efter sit Forgodbefindende.

5,000 Negre mister Stemmeret. Registreringsbøgerne er bleven lukket i Richmond, og Resultatet viser, at Stemmeretten er bleven frataget fem tusinde Negre. Mindre end et tusinde Negre kan nu deltage i Valget, og de er ikke længere nogen Faktor i Politiken. Undersøgelserne i forskellige Dele af Staten viser, at mindst fem Sjettedele af Virginias Negre ikke har Stemmeret. Republikanerne tror nu, at deres Parti skal blive forstærket af Rekruter fra Demokraternes Rækker, eftersom der ikke længere er nogen Fare for, at Partiet skal blive domineret af Negre.

Røje paa det. Femti Snedkere og Murere, der arbejdede paa en Bygning i Marlon, Ind., strejkede forleden. Lige før Middag gik Sekretæren for Murernes Fagforening ind i en non union Barberstue, og nogle af Medlemmerne saa ham b'ide barberet af en Barber, som ikke tilhørte Fagforeningen. Dette blev strax meldt til Arbejderne paa Bygningen, og da Sekretæren efter Middag kom tilbage, nægtede de at arbejde sammen med ham.

Han henvendte sig til Bygmesteren og blev bedt om at fortsætte med sit Arbejde, hvorpaa alle de øvrige Arbejdere gjorde Streik. Hvis Bygmesteren ikke afstedig. r Sekretæren, truer Murerne med en Generalkstreik.

Roosevelts Beslutning. Præsident Roosevelt har ikke af Arbejderlederne ladet sig bevæge til at vige en Haarsbred fra sin Beslutning, at W. A. Miller skal afsættes i sin Stilling i Regjeringens Bogbinderi i Washington. Det første og vigtigste Argument, som fremsættes for Millers Afstedigelse, var intet andet end det, at han var udstødt af Fagforeningen; men Præsident Roosevelt faar fast i sin Erklæring, at han intet Genhyn kan tage til, enten en Mand tilhører en saadan Forening eller ikke. At Bogbinderforeningen kan forlange af de Forenede Staters Præsident, at han skal danse efter deres Pibe i Ansettelsen og Afstedigelsen af Regjeringens Arbejdere, er en Uforstændighed, som maa vende alle ret-tænkende Menneskers Syn paa ham.

La Follettes Statistik. Guvernør La Follette erklærede i Beloit, at Arbejds-

lønner i Wisconsin kun har steget 10 Procent i de sidste syv Aar, medens Prisen paa alle Livsfornødenheder har steget 27 Procent. Siden har han gjentaget denne Paastand paa flere Steder. Nu kommer der fra mange forskellige Kanter af Staten Protester mod Guvernørens Statistik. I Milwaukee er Arbejdslønnen, ifølge Overlag foretagne efter Oplysninger fra mange Forretningssmænd, steget mere end 28 Procent. I Fond du Lac er der flere Arbejdsgivere, som siger, at de betaler 50 Procent mere i Arbejdsløn. Ugesaa i Superior. I Racine har Stigningen været fra 20 til 30 Procent, i La Crosse 24.7 Procent, i Sheboygan mindst 22.4 Procent, i Deonto 33 Procent, i Janesville over 10 Procent.

Enhed i Skilsmisjelovene. Det har ofte været fremholdt, at alle Stater i Unionen burde have de samme Love angaaende Ektekassifikationer. Som Lovene nu staar, kan en Mand ofte være lovlig gift fra sin Kone i en Stat, medens han i en anden Stat vil regnes for Bigamist,—for ikke at tale om, at Skilsmisjelovene i mange Stater er skammelig løse. Præsident Roosevelt vil muligens behandle Sagen i et Budskab til Kongressen. Jurister erklærer, at det ikke vilde være muligt under Grundloven for den føderale Regjering at vedtage Love i saadanne Sager. Den eneste mulige Fremgangsmaade vilde være, at en Konferens af repræsentative Mænd fra de forskellige Stater mødte sammen og søgte at komme til Enighed. Det vilde dog sandsynligvis vise sig meget vanskeligt for en saadan Konferens at have nogen afgjørende Indflydelse paa Staternes Lovgivning.

Læsning af Bibelen. Chancellor MacCracken af New York Universitet har foreslaaet, at der til Optagelse i et College bør kræves af Studenterne lidt Religionskundskab. Han vilde forlange, at de skulde kunne udenad Bjergprædikenen, de ti Bud, ex eller anden Katekismus, omrent tyve af Davids Salmer samt et lignende Antal Kirkesalmer. Han gaar her ikke ud fra et kristeligt Standpunkt, men tænker kun paa det almindelige i Bibelfstudiet. Hans Forslag er neppe praktisk, men det er en Kjendsgjerning, at der ofte ved Statens højeste Læreanstalter hersker en Uvidenhed i den bibelske Historie, om vilde forstærke den ældre Generation. De største Digtere har hentet sin Inspiration i Bibelen, og deres Værker er fulde af bibelske Udtryk og Bendinger. En af de mest iøjnefaldende Exempler herpaa er den engelske Digter Tennyson, hvis Værker man knapt kan forstå uden et nøje Kjendskab til Bibelen. Men nutildags er det anderledes, og hos den yngre Slægt her i Landet finder man som oftest netop blandt dem, som skal være Landsdannelsens Bærere,—hvis de da ikke har faaet sin Uddannelse ved kirkelige Skoler—en Mangel paa Kjendskab til Bibelen, som vilde være uforjortelig, selv om det kun var et berømt verdensligt Værk eller verdenslig Historie, det drejede sig om. Man vilde le ad en Collegestudent, som aldrig havde hørt om Hamlet eller Faust, Karl den store eller Napoleon; men om han intet kjender til Noah, Davids eller Abraham, det ansees ikke for nogen Skam.

Erik G. Espejeth

fra Black Earth var i Madison i denne Uge for at besøge sin Brodersøn, Christen Rusten, som bor i Elmflide.

Han er født i Elmfliden i Valders den 14de Mars 1841. Han kom til Amerika i 1868. I 1871 blev han gift med Gurid Espejeth. Af Egteskabet har der været 7 Børn, af hvilke 3 lever.

To Børn døde smaa, men to døde efter de blev voksne.

Erik og Gurid har taget mange tunge Lag, men de staar sig nu godt og ser med Fornøjelse paa Black Earth Dalens Trivsel. De har en pen Farm med gode Huse, og nylig er Telefonen kommen igennem Dalen.

Erik og Gurid havde ikke været i Madison paa 23 Aar, og saa tog de to gamle sig en Tur til Byen, og de saa med Forbauselse paa de store Forandringer, som er foregaaet her i de Snes Aar.

Erik og Gurid er af det trofaste Slags og holder fast ved sin Fædrearv.

I 1879 drog Erik sammen med Christen Rusten til Syd Dakota. Rusten blev igjen der indtil 1901, men Erik synes ikke at like sig der best og vendte tilbage til Black Earth Dalen.

Dr. G. A. Klevner.

Dr. Klevner fra Rio er for nærværende i Chicago, hvor han allerede Mandag immatrikuleredes i Klassen for Videreuddannelse i Electro-Terapi og X-Ray Teknik samt elektrisk Behandling i Øre, Næse og Hals sygdomme ved Illinois School of Electro-Therapeutics, 35 E. Randolph Street. Dr. Klevner synes, efter hvad vi tror om Sagen, at have gjort et heldigt Valg af Studium; thi om Elektricitetens velgørende Indflydelse over Sygdomme, hvor Behandling med Mediciner blot synes Livsspiibe, er nu alle fremragende Læger i Amerika og Europa enige. Dr. Klevner vil fortsætte sine Studier i 4 Uger, og vil ved Tilbagekomsten medbringe alle til Faget hørende elektro-terapeutiske Maskiner, deriblandt ogsaa en X-Ray Maskine.

Brug Gas som Brændsel.

Benge tilaans.

The Wisconsin Life Insurance Company, som har sine Kontorer i No. 24 E. Millin St., Madison, Wis., har Benge at udlane i Danemark, med Sikkerhed i fast Giendom.

Kvinder har altid grovere Haar end Mænd.

Tokio, Japans Hovedstad, har nu ialt 96 kristne Kirker.

Peter den stores Statuer i St. Petersburg veier 1000 Tons.

I de sidste 20 Aar er der i Indien dræbt 433,000 Mennesker ved Slangebid.

To Tredepartier af alle Børn i England er assureret paa en eller anden Maade.

I Japan holdes Talerne altid før Maden; derfor bliver de ogsaa beundringsværdig korte.

Det største Orgel i Verden findes i Centennial Hall i Sidney, Australien. Det optager et Gulvareal af 27x85 Fod, og har kostet \$55,000. Det blev færdig i 1890.

DR. M. IVERSEN
STOUGHTON, WIS.

Abergamneret ved Kristiania Universitet Norge. Studeret et Aar ved Universitetet i Kjøbenhavn.

Specialitet: Helbredelse og Operationer tilfælde samt Dien- og Drensygdomme. Breve paa Engelsk, Tysk eller Norsk besvares strax.

WM. HAAK, JR.

—Handlende med—

Bumper og Bindadler

Steam Fitting, Well Drilling.

119 E. Webster St. Madison, Wis.

ILLINOIS CENTRAL RY

OF INTEREST TO

Stockholders.

Free Transportation to Attend the Annual Meeting at Chicago

Public notice is hereby given that the regular annual meeting of the stockholders of the Illinois Central Railroad Company will be held at its offices in Chicago, Illinois, on Wednesday, October 21, 1903, at twelve o'clock noon.

To permit personal attendance at said meeting there will be issued to each holder of one or more shares of the capital stock of the Illinois Central Railroad Company as registered on the books of the Company at the close of business on Tuesday, September 29, 1903, who is of full age, a ticket enabling him, or her, to travel free over the Company's Lines from the station on the Illinois Central Railroad nearest to his or her registered address to Chicago and return, such ticket to be good for the journey to Chicago only during the four days immediately preceding, and the day of the meeting, and for the return journey from Chicago only on the day of the meeting, and the four days immediately following, when properly countersigned and stamped during business hours—that is to say, between 9:00 a. m. and 5:00 p. m.—in the office of the Assistant Secretary, Mr. W. G. Bruen, in Chicago. Such ticket may be obtained by any holder of stock registered as above, on application, in writing, to the President of the Company in Chicago. Each application must state the full name and address of the stockholder exactly as given in his or her certificate of stock, together with the number and date of such certificate. No more than one person will be carried free in respect to any one holding of stock as registered on the books of the Company.

A. G. HACKSTAFF,
Secretary.

DR. TURBIN

af Berlin, Tyskland, den fremragende Specialist i Øre og Kirurg, har besøgt vor By i de sidste . . . . . 8 Aar.

Hans næste Besøg i Madison vil blive

Onsdag, 21de Oktober i Park Hotel.

Forespørgsler og Undersøgelse frit.

Dr. Turbin,
Specialisten,

kurerer
alle
kroniske
Sygdomme.

Forførelse

Fori han skænker
hele sin
Opmærksomhed
paa saadanne
Tilfælde.

Forretningsfolk sætter Pris paa, o Dr. Turbin kan stoles paa da han altid opfylder sine Løfter. Doktoren har blandt sine Patienter nogle af de mest prominente Forretningsfolk, og de er hans bedste Venner.

Alle de Tilfælde, han paatager sig, blir garanteret.

Nogle Grunde.

1. Doktoren skænker personlig Opmærksomhed til hvert enkelt Tilfælde. 2. Hans Forretning forvantes paa en professionel Basis, og er aldeles tillidsfuld. 3. Navne og Portretter blir aldrig offentliggjorte uden speciel Tilladelse. 4. Doktorens Patienter blir hans Venner.

Skriv til ham om dine Sygdomme, hvis du ikke lever i Byen. Du finder helbredet ved Hjemmebehandling. Ingen Offentliggørelse af noget Tilfælde. Skriv Navn og Adresse tydelig. Send Stamps for Spørgsmaal.

DOCTOR TURBIN, 103 Randolph St., CHICAGO

WM. F. VILAS, President. FRANK W. HOYT, Vice-Pres. JOSEPH M. BOYD, Cashier.

BANK OF WISCONSIN, MADISON, WISCONSIN.

Capital Paid in \$50,000. Surplus \$50,000.

Savings Department, Safety deposit boxes for rent at reasonable prices : : : DIRECTORS: WM. F. VILAS, FRANK W. HOYT, A. O. FOX, S. H. EDISON, JAMES CONKLIN, HUG. HIGHMY, JOEL BOLBY, GEO. SOELICH, F. KESSEWICH, A. L. SANBORN, J. M. BOYD

A Fruit Farm

for you

Free land or low-priced land in a country you will like. No matter how little capital you may have, write today for particulars. Fifteen to twenty acres will make you independent.

In Wonderful Washington

You will find good schools, churches and neighbors, and you will like the climate. By writing to-day you will learn particulars of the low Colonist rates September 15th to November 30th on the Great Northern Railway. Address any ticket agent of the Great Northern Ry., or write direct to

MAX BASS F. I. WHITNEY
Gen'l Immigration Ag't Gen'l Pass. & Tckt. Ag't
220 S. Clark St. Chicago, Ill. Saint Paul, Minnesota

Kirke og Skole.

Den norske Synode.

— Sidste Søndag holdt Past. D. J. Akris fire Menigheder fælles Misfionsfest ved Skoponong. Prof. Aftad prædikede paa Norst om Formiddagen, og Past. Bredesen paa Engelsk om Eftermiddagen.

— Paa Barnehemmet i Parkland holdtes nylig en Fest paa Marsdagen efter Indvielsen af Anstalten. Pastor L. Larsens hjerte Stikkelse savnedes paa denne Fest. Ellers var der meget at talke Gud for det sundne Mar, skriver "Pac. Per."

— Past. P. Birkebo blev af Past. M. Sværen indført i St. Jakobs Menighed 10de Søndag efter Trinitatis om Formiddagen, og om Eftermiddagen blev han indført i St. Petri Menighed, Lake Co., S. D. Den 11te Søndag efter Trinitatis blev han indført i Lake Park Menighed. Disse tre Menigheder har i 14 Aar været betjente af Past. Sværen ved Siden af fire andre Menigheder.

— Sættende Søndag efter Trinitatis blev den norske evang.-lutherste St. Johannes Menigheds Kirke i Minneapolis, Minn., indviet ved Distriktets Formand Past. Bjergo. Past. Ferbee holdt Prædikatalen, og Past. Breus forrettede Altertjenesten. Foruden Stedets Præst deltog ogsaa Pastorerne Wiprud og Reque i den hellige Handling. Kirken, som paabegyndtes for lidt over et Aar siden, er nu fuldt færdig. Alterbilledet er malet af Kunstmaler Gaustra, og det skal være et af hans allerbedste Arbejder, skriver Past. L. Sættveit i "Aid".

— Søndag den 20de September fejredes en 50-Aarsfest i Lewiston Menighed, Past. B. C. Swensons Kald, Kilbourn City, Wis. Om Formiddagen prædikede Stedets Præst paa Norst over Salme 126, 3: "Store Ting har Herren gjort imod os, og vi blev glade". Past. C. Hougstad fra Vodi prædikede paa Engelsk om Eftermiddagen over Salmen 100.

Festen var foranstaltet lige udenfor Kirken paa Kirkegaarden, der ligger oppe paa en liden Høi med skyggefulde Trær. Paa Grund af Regnveir de foregaaende Dage og deraf følgende daarligt Væde var ikke saa mange mødt frem fra Nabomenighederne, som ønskeligt kunde været. Men Veiret blev dog meget deiligt den Dag, da Festen holdtes, og denne faaledes i det hele meget vellykket. Offer optoges til Indremissionen, stort ca. \$35.00. Menigheden er stiftet af Formand S. A. Breus.

Den Forenede Kirke.

— Pastor B. B. Hougum blev den 1ste September overrakt af Medlem-

mer af Havana Menighed og den 10de September af Pleasant Valley Menighed. I begge Tilfælde bragtes der ham betydelige Gaver i Form af Levnetsmidler, Møbler, osv.

— Pastor Johan Olson i St. Ansgar, Iowa, fik et Slagtilfælde Fredag den 2den Oktober. Doktor Nissen fra Albert Lea, som blev tilkaldt, haabede, at han vil komme over det; men sin Arbeidskraft vilde han ikke mere faa tilbage.

— Pastor P. A. Thoreson, som betjener Eidsfjord, Hannaford og St. Olaf Menigheder, N. D., har bygget sig et vakker Beboelseshus. Nævnte Menigheder viste i den Sags Anledning sin Paastjønelse af Pastorens femtenaarige Virksomhed i disse Menigheder ved at give ham som Gave \$460.

— Waldorf College, Forest City, Ia., skal indvies den 11te Oktober. Da Pastor L. W. Bæse, som er kaldt til Bestyrer, ikke kunde overtage Posten endnu, valgtes Pastor W. Williams til midlertidig Bestyrer. Men hans Menigheder vilde ikke give slip paa ham. Pastor C. S. Salvesson skal tjene som midlertidig Bestyrer. Følgende Lærere og Lærereinder er ansat: Miss Clara Gowd, Miss Agnes Kittlesby, Mr. S. Williams, Mr. D. S. Larson, Bestyrer for Forretningsafdelingen, og Henrietta Emmons-Jarvis, Lærereinde i Rusik.

— Søndag den 20de September var en Sorgens Dag for Trefoldigheds Menighed af Boyd, da Pastor D. C. Farseth den Dag holdt sin Aftedsprædiken her, skrives til "Luth.", efter at have været vor Præst i otte og et halvt Aar. Han talte den Dag fornemmelig om det "ene fornødne" for os alle til Salighed. Pastor Farseth har i disse Aar prædiket Guds Ord til os med megen Kraft og Alvor og har været en ivrig og virksom Arbejder iblandt os; men han har ogsaa ihukommet Misfionsens hellige Sag. Pastor Farseth rejser til Wittenberg, Wis., for at indtage afsøde Pastor E. J. Hommes Plads.

Frikirken.

— Pastor P. J. Wang har faaet Kald fra Trefoldigheds Menighed, Hills, Minn., og agter at flytte did. Han skal fremdeles betjene Menigheden i Windom.

— Om det teologiske Kursus Læseplan ved Augsburg, skrives i "Folkebl.". Da Kursuset er treaarigt har man inddelt det tre Cyklus. Enhver Cyklus har nemlig et bestemt Maal, er beherstet af et sikkert, historisk Udgangspunkt, et Evangelium, hvis Grundtanke staar i den inderligste Korrespondens med de øvrige Discipliner. Hver Cyklus giver et helt Resultat, et haandgribeligt Fremstrid. Saar har man for sig den tredje Cyklus, og her er Jo-

hannes Evangelium og Romerbrevet, samt Reformationshistorien det dominerende Midtpunkt. Prof. Østedal forelæser. Davids Salmer, Symbolik og Hebraisk læses for Prof. Sverdrup. For Prof. Urseth læses Profeten Jeremias, samt Pastoral Teologi.

Sauges Synode.

— Past. S. B. Berg, Østlander, Minn., er kommet hjem fra sin Ferietur og har optaget Arbeidet med fornøjet Styrke. Menigheden og dens Ungdomsforening sendte ham under hans Fravær en betydelig Pengesum, som skal benyttes til Rejsudgifter.

— C. L. Seim af Albee, S. D., skal i Høstens og Vinterens Løb rejse ud som Utholdstaler i Syd Dakota. Han er engageret af S. Dak. Skand. Utholdsklub og skal begynde paa Turen den 1ste Oktober.

— Past. Johanson holdt Aftedsprædiken i St. Paul Menighed den 13de September. Den følgende Dags Aften samledes Emanuels Menighed og andre Benner i St. Paul til en Aftedsfest for Past. Johanson med Familie. Festen holdtes i W. Knudsens Hus. Andagt holdtes af Past. Grove. En Pengesum paa \$46 00 overræktes Johansons med Anmodning om at købe noget, som kunde være til Erindring om Samarbejdet med Bennerne i St. Paul. Efter at have nydt af de Forfriskninger, som Vinderne medbragte, sluttedes med Andagt af Johanson.

Nogle Ord om Johannes's Daab.

(Af B. Koren)

Der er vel ikke nogen af os, som ikke vil erkjende Strid i Kirken for et Onde. Der er Omstændigheder, under hvilke en Strid ikke kan undgaaes, om man vil blive Sandheden tro. Den, som skriver disse Linjer, har set sig nødt til at tage Del i alle de Kampe, som den norske Synode har maattet føre. De har alle været os paaførte ved Bestyrelser af andre.

Der har i et Par Numere af "Kirketidende" været en Del Øringer, som kunde give Anledning til en ny Strid, og det om en Gjenstand, hvorom der efter min Mening ikke bør skrives. Spørgsmaalet er om Forholdet mellem Johannes den Døbers Daab og vor Herres Kristi Daab.

Om dette Spørgsmaal har der, saavidt jeg ved, aldrig været fuld Enighed i Kirken, hverken i Ordkirken eller i den senere Kirke. Luther forklarer paa flere Steder Forholdet anderledes end de senere Lærere. Paa andre Steder synes han at staa dem nærmere. De fleste af de senere store Kirkelærere fastholder den væsentlige Enhed af Johannes's og Kristi Daab; men selv de, som gjør dette, vil dog ikke forfjette dem, som har en anden Opfatning.

Johan Gerhard f. Ex., som lærer den væsentlige Enhed, siger: "Hvordan det nu end er med Luthers Mening, vi anklager ikke nogen for Kjætter, som i dette Spørgsmaal om Johannes's Daab ikke helt igennem samstemmer med os." (Loc. Berl., IV, s. 286 a, øverst.)

Chemnitz skriver i sin Exam. Conc. Trid. (fol 316 a): "Forhandling om Johannes's Daab er ikke i lige Maade nødvendig" (som Forhandling om Kristi Daab); "thi ingen døbes nu eller er nu døbt med Johannes's Daab, men der er kun Spørgsmaal om en Anordning (ceremonia) for en forbigangen og dertilmed ganske kort Tid; thi da han blev kastet i Fængsel, oplyste hans Daab..... Ikke altsaa burde de straffes med Fordømmelse, som ved dette Spørgsmaal, under Sammenstilling af Skriftsteder, gjør lidt andre Paastande (aliter disputant) end nogle af de gamle, dersom det sker uden Skade for den sande Lære Omvendelse, Tro og Gudsfrugt. Vi er isandhed ikke ubekjendte med de gamle Disputationer om Johannes's Daab; men hverken er de i det hele indbyrdes af samme Mening, og heller ikke fordømmer de dem, som mener anderledes."

Chemnitz forsvarede (mestertligt som sedvanligt) sin Lære om den Betsignelse, som Johannes's Daab medførte. Derefter siger han:

"Bandseligere og dunklere er den anden Del af Spørgsmaalet, om nemlig Johannes's Daab er aldeles den samme, som Kristi Daab, hvilken han udfører ved den aabenbarede (exhibiti) Kristi Tjenere, eller om den er en helt anden og forskjellig" (ibid. fol. 318 a). "Og meget tvingende Grunde er der for ikke at statuere en Forskjel imellem Johannes's og Kristi Daab" (sammesteds.).

Efter at have anført disse siger han: "Paa den anden Side ser jeg, at Augustinus, som mener, at Johannes's Daab var en anden end Kristi Daab, har nogle Grunde, som ikke er at foragte" (ibid. b.).

"At der da er nogen Forskjel mellem Johannes's og Kristi Daab, derom er hele Oldkirken enig, og selve Skriften antyder det, men hvori denne Forskjel bestaar (de ratione discriminis), derom er det, der disputeres" (319 a).

Saaan som Forskjellen er mellem Ordet om Kristus, som skulde komme, som kommer, og som er kommen, saadan er Forskjellen mellem Omstændelsen, Johannes's Daab og Kristi Daab. Men er der end en Forskjel i Aabenbaringens Maade, saa er dog Væren om Kristus efter sin Substans den samme, og har de samme Virkninger hos de Troende til alle Tider, enten det er det gamle Testaments Tid eller Johannes den Døbers Tid eller efter Kristi Fremtrædelse, om der end kan sættes en Forskjel i de forskjellige Trin" (319 b.)

Johan Gerhard, som citerer flere af disse Ord af Chemnitz, siger under sin Behandling af dette Spørgsmaal bl. a. følgende:

"Spørgsmaalet er ikke om Trin (gradibus) i de himmelske Gaver, men om de aandelige Gaver selv. Om endstjænt Kristi Daab, det er den, som Kristus udsættede ved Apostlerne og andre i den første Kirke, havde et meget stort Fortrin (plurimum præstiterit) for Johannes's Daab ved den beundringsværdige Art af den Helligaands synlige Gaver og den større Følge og Frugtbarhed af de usynlige Gaver, da efter Kristi Herliggjørelse Evangeliet's Bys straalende i større Glans,—saa kan dog ikke deraf sluttes, at man bør afskrive Johannes's Daab al aandelig Virkekraft." (Gerh. IV, 278 b).

At væsentlig begges Daab er identiske, det lærer dog Gerhard ligesom Chemnitz.

Derfor man nu vil følge disse Kirkelærere og altsaa paa den ene Side fastholde den væsentlige Identitet mellem Johannes's og Kristi Daab, saa følger ikke deraf, at man paa den anden Side maa negte, at Kristi Daab er herligere, eller som Gerhard siger, "har et meget stort Fortrin" fremfor Johannes's Daab, naar man som Chemnitz og Gerhard tænker paa de forskellige Trin i de aandelige Gavers Udfoldelse.

Følger man hine, saa har man ikke Ret til at fælde nogen streng Dom over den norske Kirkekyrrelse, fordi den har forandret hine Ord i Kollekten paa 4te Søndag i Advent.

Lad os ikke saa en Strid i Kirken om Forholdet mellem Johannes's Daab og Kristi Daab, men hellere foreholde os Chemnitz's ovenansførte Ord, og saa bede Gud om Hjælp til at komme vor Daab og vor Daabspakt ihu.

"Kirketidende".

Tredie Person Singularis.

(Af Gerald Brennan).

Baade Copley og Voftus har længe bæret mig med sin Fortrolighed, og helt fra vi gik i Skolen, har jeg været Opmand i deres Tvistigheder, ja, selv efter den Tid, da vi forlod Universitetet, har jeg stadig været de to unge Mænds Mentor.

En Dag hændte det mærkelige, at baade Copley og Voftus samtidig opjagte mig i min Bolig. Bistnok var de begge mine Venner; men selv havde de aldrig staaet paa nogen videre god Fod med hinanden. De pleiede altid at opsøge mig hver for sig og æste mit Raad.

Efter at have hjulpet paa dem pegte jeg paa Buffeten; men hverken Copley eller Voftus lod til at have lyst paa noget. De satte sig ned paa hver sin Stol, Copley saa paa Voftus, og Voftus saa paa Copley; men Resultatet var Tausshed.

"Bed dere hvad, Gutter", sagde jeg til sidst, "er det ikke bedst, at dere kaster "Mynt og Krone" om, hvem af dere, der skal aabne Munden?"

De smilte forlegne; men endelig tog Copley Ordet:

"Jaa," sagde han, "du kender jo Frøken Fawley?"

Jeg nikkede.

"Nu vel," vedblev han, "det er angaaende hende, vi er her. Ser du vi er begge meget forelsket i hende..."

"Op over baade Dren og Dine", istemte Voftus.

"Vi har kjendt hende lige længe og gjort Kur til hende begge to..."

"Og hun?" spurgte jeg.

"Hun har været meget venlig mod os begge," sagde Reggie Voftus. "Ja, Jaa, vi kan faktisk ikke afgjøre, hvem af os hun synes bedst om, og vi vil ikke paa nogen uærlig Maade søge at vinde nogen Fordel."

"Ret, saa er det; ingen Uærlighed, ingen Falshed!" raabte Copley. "Derfor kommer vi til dig."

"Men... begyndte jeg.

"Du skjønner ikke, hvad vi mener? Nu vel, saa skal jeg forklarer dig det, hvis Voftus tillader. Vi ønsker,—og du er jo altid saa snil og tjenstagsig, kjære Jaa,—at du skal se at saa Greie paa, hvem af os hun liker bedst, og om det er Jaa for nogen af os."

"Det er rigtigt! Det er den bedste Maade, vi kan komme fra det paa, og jeg er sikker paa, at du vil hjælpe os, kjære Jaa."

Jeg tændte mig en Cigar og sagde derpaa:

"Hør nu, Bob og Reggie, der er en liden Hage ved Tingen, og det er, at jeg er saa lidt kjendt med Frøken Fawley, at jeg ikke ved, om jeg tør aflægge hende en Bist."

"Det tør du sikkert! Du skalde bare høre, hvad hun sagde om dig igaar! "En Mand med en Karakter" og "en virkelig Mand", noget saadant var det. Ja, tager hun venlig mod nogen, saa er det dig!"

Jeg spekulerede og røgte — røgte og spekulerede — til sidst brast jeg i Latter. Den, som ler, er solgt. Jeg maatte paatage mig Hvervet.

"Du store Verden, er det virkelig Dem, Hr. Dighton! Det er en Evighed, siden jeg sidst saa Dem. Maa jeg høre Dem en Kop The?"

Jeg slog mig ned ved Thebordet og aabnede Felttoget.

"Upropos", sagde jeg, "jeg traf Reggie Voftus idag."

"Saa? Hvormeget Sukker, Hr. Dighton?"

"Tat, to. Ja, og ligeledes Bob Copley. Jeg traf dem begge paa en Gang."

"Gjorde De det! Vil De have Fløde i?"

Den lille, hvide Gaand, som holdt Flødemuggen, skabte ikke, da jeg nævnte

Duffes. Nogle flittige Skandinaviske Mand og Kvinder til at arbejde for os i sin egen Hjemstavn, og saa nogle til at rejse for os. — Stadig Plads for Vinteren eller for hele Været. — Løn \$2.50 pr Dag. — Naalideligt Firma med stort Kapital. Øvelse behøves ikke, men maa have gode Anbefalinger. For nærmere Oplysninger skriv til H. MILLER, Mgr., 334 Dearborn Str., CHICAGO, ILL.

Copleys Navn, og ingen Anthyding til Rødme kunde jeg opdage, da jeg nævnte Voftus. Enten maatte hun være en flink Skuespillerinde, eller ogsaa var hun ikke forelsket i nogen af mine Venner.

Det er overflødig at gjentage hele vor Samtale. Det faar være nok, naar jeg siger, at jeg ikke var istand til at opdage mindste Interesse for nogen af mine Klienter. Til sidst blev jeg rent fortvilet og forsøgte en djerbere Taktik.

"Frøken Fawley," sagde jeg, "De synes ikke at være videre indtaget i hverken Bob eller Reggie?"

"Nei, ikke særdeles. Det er to ganske almindelige unge Mænd, saadanne som man træffer overalt."

Det lod jo ikke videre opmuntrende; men alligevel forsøgte jeg et sidste Udsald.

"Jeg har kjendt dem begge to, fra vi var Gutter, saa jeg ved, at det er to udmerkede unge Mænd. Jeg nærer den største Interesse for dem. Sæt nu, at en af dem var forelsket i en vis Frøken Fawley,—jeg siger bare: sæt,—tro De da, der vilde være noget Jaa?"

Frøken Fawley satte Thekoppen fra sig og betragtede mig saa strengt, som hun var istand til.

"Tør jeg spørge", sagde hun, "om man har anmodet Dem om at stille dette Spørgsmaal til mig?"

Jeg blev saa betuttet, at jeg i Farten ikke vidste, hvad jeg skulde svare, men Jaa og nidstirrede paa mine Støbler.

"Jeg ser, jeg har Ret," sagde hun.

"Jeg nærer stor Agtelse for begge de unge Herrer; men hvis De tror, at De kan opvække dybere Følelser, tager De fejl. Den Mand, jeg skal kunne elste, maa være en Mand med Karakter—en, jeg kan se op til."

Jeg reiste mig for at tage Afsted, og vi talte endnu nogle Ord om dit og dat.

"Upropos", sagde Frøken Fawley til sidst, "De har vel læst "Wiles Standish"? Jeg holder nu paa Longfellow trods nogen. Der er saa megen sund Fornuft hos den Digter. De skalde læse ham."

Hvad mente hun med det? Jeg spekulerede paa, om der skal noget under. Kunde jeg tro, at... En formastelig Tanke steg op i mit Sind, og jeg styrkede afsted hjemover, oplydt af de mest forvirrede og berusende Tanker.

Kommen ind reb jeg op Døren til Bogskabet og tog ud Longfellow's, "Wiles Standish". Skjæbnen vilde, at Bogen faldt op ved følgende Linjer:

"Hvorfor taler De ikke Deres egen Sag, John?"

"Bed Jupiter!" raabte jeg. "Imorgen besøger jeg hende igjen—for egen Regning!"

Stor Høit-EXCURSION

med den nye, hurtiggaaende 10000
Hors Dobbeltpropeller

United States

som afgaar fra New York
den 28de Oktober.

Passagererne forlader Chicago 2
Dage tidligere.

Derpaa følger:

Fra New York:	Fra N. York:
Sept. 23.....	Osca II.....
Sept. 30.....	Norge.....
Oct. 7.....	United States.....
Oct. 14.....	Island.....
Oct. 21.....	Hellig Olav.....
Oct. 28.....	Sella.....
Nov. 4.....	Osca II.....
Nov. 16.....	United States.....
Nov. 25.....	Norge.....

Jugen Omkostning. Hurtig Rejse.
Storartetede Bekvemmeligheder.
Alting er nyt. Moderne indrettet.

For nærmere Oplysninger henvende man sig til Linjens nærmestboende Agent eller til Hovedkontoret hos

A. Mortensen & Co.
General Western Passenger Agents.
126 E. Kinzie St., Chicago, Ill.

Rom ihu Jule-Excursionen fra New York den 9de December med "United States".

Bliv ikke narret.

Køb aldrig en "forghyldt" eller en "ser ud som fælsed". Kasserne blir sorte i saa lger, ligegyldig hvordan "Garantihebdelen" In d. er. Kjøb kun et guldbletteret Uhr, som aldrig bliver sort, beholder Kulfæren og er billigere end et forghyldt. Vi sender et ægte guldbletteret Uhr, "Quinting Case", "Stem Wind & Se.", elegant graveret, Herre- eller Dame-Størrelse, med bedste amerikanske Været, fuldtomme Stene, reguleret og afstruffet, C. O. D. for kun... \$5.49 og Expressomkostninger. Frit undersøgt før Betaling, garanteret for 25 Aar, og Herre- eller Dame-Korgnetfæde. Hvis \$5.49 sendes med Ordren, faaes en smuk Ring frit, og Uhret sendes registreret med Posten. Et Uhr frit, hvis De kjøber eller sælger jer. Skriv Herre- eller Dameuhr.

ATLAS JEWELRY CO., 459 Metropolitan B'k, CHICAGO.

Vor Katalog med 600 forskjellige Uhre, Juveler, Klokker, Geværer, Re olvere, Cutlery, Røgearstiller, Smykkestener, Bicykler etc. sendes for 4 Cents i Frimærker.

INVESTMENTS

in Southern Lands

Such investments are not speculative. The South is not a new country. Market and shipping facilities are adequate and first class. The climate is mild and favorable. Notwithstanding these and other advantages, southern lands are selling for prices far below their real value, and at present prices net large returns on the investment. For a free set of Circulars Nos. 1 to 10, inclusive, concerning the possibilities of lands in Kentucky, West Tennessee, Mississippi and Louisiana, on and near Illinois Central Railroad, for homeseekers and investors, address the undersigned J. F. MERRY, Ass't Gen'l Paas'r Agent I. C. R. R., Dubuque, Iowa.

S. Gundersen & Co.

(Af Grøtthe.)

Det er rart med disse selvgoede og selvkløge Folk. Feil finder de allesteds—undtagen hos sig og sine.

Og saa kan man aldrig vide, hvor man har dem. They break out in the most unexpected places. Holder en en Dale i et Selvfab f. Ex., saa kommer ganske uventet en Tirade mod Tyskerne—ja underlig nok, Tyskerne—som Rosinen i Pølsen tilslut. Skraber en anden om en hedenfarende Middelmadighed, der kan ske gennem Livet oftere saa dybere i Glasjet end med "Glasbugo" i Bibelen, saa ved man ikke af, før formentlige "Aranglantier" faar undgælde.

Nu skalde man vel med Rette vente, at slige følelsesfulde og indsigtsfulde Folk vilde lade Svøben smelde baade right and left. "A nei, det slap du vel!"

Disse Tanker surrede omkring mig idag, efter Læsningen af Pa's Gundersens Referat over Kollokviet i Milwaukee. Han og Hougens er de eneste, som har regjeret i Aviserne fornylig, og de tror vist, at de "raar Grunden aaleine". Na jo, det er sandt, Kubol har ogsaa "ligget for Jle" og prøvet at fange Lag, men isteden faaet Gaakjering.

Af disse fintfølsomme og indsigtsfulde Fiskermænd skalde vi altsaa

vente, at de brugte moderne Greier, hensynsfulde, humane, ja, om jeg saa maa sige, kjærlighedsfulde Greier, ikke disse gamle, barbariske Fiskekroge, som har "Agnor" paa.

Dette og mangt andet har de ved sin sidste Færd givet os grundet Haab om at vente; men—disse "Stemmingsmænd" er saa uberegnelige. Jeg vil ikke kalde det en siddigt, thi det vilde ikke være humant eller pent; men—ja lad os nærmere høre disse Fiskermænd med Agn og Greie.

For en længere Tid siden roede den Jdrætsmand Hougens ud paa Fiskebybet med en lang, lang "Jubelfærd" trolling line. Alt som oftest byttede han Agn. Udvæmsord, Spot, Haan, Sigtelser etc. findes fltesteds. Paa Stranden stod Gundersen og andre Meningsfæller, men aldrig et formanende Ord til Manden paa Fiskerfærd.

Medens de staar der og ser paa Fiskerfærden, kommer Bisen og slutter sig til Kredsen. Han spørges hvad han synes om Færden og og hvad Udbytet vel vil bli. Vel, siger han, Færden er noget "uworden", men han "frelser Evangeliet"! Af Kjærlighed, Fordragelighed og Velvilje mod sine egne, svarer Gundersen intet til denne jesuitiske Moralteologi—og ingen andre heller, hidtil. De er vel med Gundersen ræd for, at "Kabalder-

politik" skal gjøre de "uforeneede" ligetil splidagtige, og da er jo alt "opløst".

Saa skalde Gundersen ud i en Ligbegjængelse. Under en sig "Færd" skalde vi nu ventet at finde ham alvorligt stemt. Men han er en Fisker, og da han skalde over Fjorden alligevel, hvorfor ikke hænge en Line efter Bræden. Som tænkt, saa gjort. Paa Krogen sætter han tyndt i Laarne Skiver af "Skinke" med Rumstedt, Gerhard & Co.s Trade Mark paa. Da han nærmer sig den anden Strandbred, blir Linen pludselig stam. Han haler og haler, tager nyt Spædblag og haler igjen; men da han griber Dypnet for at tage Fisken ind, kommer en stor Missouri Sturgeon og snapper Fisken af tæt bagom Gjellerne. Din "Aranglefant," udbryder Fiskeren, idrød af Anstrengelse og Harm. "Og de andre Herrer smikkede saa lønlig derved." Jallefald har de ingen Protest nedlagt til Dags Dato.

Men almindelig Fiskerfærd blev for tamt for Pastor Hougens. Han maa ud i Leding med Ormen Lange, gjøre Strandhug og give sin Fostersader, Prof. Larsen, "det glatte Lag", ja Dødsstødet om mullig. Lænemelighed og Uerbødighed, hvad? You bet! Og saa pyntelig som han gjør det! Akkurat som du ser Ungkatten med en Mus. Seigpiner Li-

vet af sin gamle Belgjører! Har man lagt Mærke til hans milde, kjærlige, hensynsfulde Ord, Ottenbudslutninger og den foreningsvenlige, og gjørrsellige Aand, som gaar gennem hans hele "Færd"? Og Gunde jo staar bortpaa Mount Horeb Høifloes Taarn og sender ham sit Bravo! pr. Marconigraf!

Og anderledes kan det jo heller ikke gaa. Skalde Gundersen marconigrafere til Hougens: Hold op med din "Kabalderpolitik", saa vilde jo "Eggen-Bøe Crowden" snart være "opløst", og det maa for al den Del og Ting ikke st!

Men siden the watchman on mount Horeb har vist sig at være partisk, vil ikke nu Pastor Engh være saa jail at gjøre sin Pligt som Gundersens Broder? Eller synes han, at Hougens "Glatte Lag" "æsaaleg sye Augom", som Manden sa' om Haglene i Krigen? Er han imod nogen "Aranglefant" "Kabalderpolitik", hvad synes han om sine Medbrødre? "Det vilde Klargjøre Stillingen" lidt mere, at saa Svar paa disse Spørgsmaal. Jeg er længe siden, trods alt, der er skrevet, bleven overbevist om, at inden Antiernes Leir er der ingen, saa langt som de har trøt sig, der er villig til at faa et Dypgjør med Synoden. Men sluge eller tilintetgjøre den, staar de parat til at the drop of the hat.

Strand-Settlementet

—er vort nye—

Noriske Settlement, som nu er anlagt i det berømte Swan River Distrikt i **Canada.**

Nytt Settlement.

Vi har overtaget en større Strækning af dette udmærkede Land for denne noriske Koloni, og vi er istand til at byde Settlerne uhyrt fordelagtige Vilkaar. Ikke alene tilbydes dette rige Land til den lave Pris af \$7.00 pr. Acre med 9 Aar til at betale det i, men hver Kjøber kan, ved Siden af det Stykke Land, han kjøber, faa sig frit Homestead paa 160 Acres, saa at han faar

320 Acres for bare \$1120.00.

Benyt denne gunstige Anledning diebliffelig, da du vist aldrig faar et saa liberalt Tilbud igjen. Vent ikke, til det blir for sent. Vi giver ogsaa 160 Acres til Kirke og Prestegaard, saasnart 40 Kvartsektioner er solgte. Jernbaner i Nærheden. Nok af Skog til Brændsel og til Byggemateriale. Skriv efter Oplysninger strax. Opsæt ikke dermed.

A. D. TOLLEFSON,
410 Endicott Bldg., ST. PAUL, MINN.

"Amerika" anbefaler paa det bedste.

Agenter ønskes.

Godt og billigt Land.

Fra Bricelyn, Minn.

Fr. Redakør!—Jeg ser saa mange personlige Angreb paa Dem, og nu seneft i "Nordvesten". Naar man læser begge Sider af Sagen, vil det bringe enhver rettænkende Avislæser til at opgjøre sin Mening saa godt som han kan, om hvilken af Siderne har Ret. Enten har de, som forsvare Bjørnson-Jbsen Litteraturen og tillige de daarlige og lave Avertissementer Ret, — eller Prof. R. B. Anderson, som har begyndt en Udrydelseskrig imod alt dette? Nu vil jeg ikke paaataa, at Prof. Anderson personlig er fejlsri, men det, at Sagen, som han arbejder for, er god, og at han har Ret paa sin Side i denne Kamp, derom kan der ikke være Tvil blandt fornuftige Mennesker, som vil Folkets Vel.

Harde de høje Herrer Redaktører vidst hvad de gjør, naar de sidder paa sine Kontorer og redigerer sine Blade, som de sender ind i Tusinder af Hjem, om alle Mord- og Selvmordshistorier i sine uhyggelige Enkeltheder, som er saa nerveopslidende, og ikke at forglemme, meget Løb, som er at læse, da maatte de skamme sig.

Tænk hvad det er, at faa en Avis ind i sit Hus, som er ophjlt med daarlige Avertissementer og uren Litteratur! Og du ser dine Børn læ-

ser dem og opsluger Meningen deri med største Begjærighed, og du finder ud, at dine Gutter har begyndt at korrespondere med disse Anstalter, som er saa rosende omtalte i hin Avis. Jeg er selv personlig kjendt med en ung Mand, som i "Skandinaven" saa Dr. L.'s Avertissement saa rosende omtalt, og han begyndte en Brevvevling med denne Institution, som fik en Del Penge af ham, men det hele endte med, at Manden blev gal, og han er i Asylet den Dag idag. Tag f. Ex. The H. I. i St. Paul, som "Minneapolis Tidende" giver saa stort Rum i sine Spalter og sender ind i Tusinder af godtroende norske Folks Hjem, og som "Tidende" saa vel ved (eller burde vide), at denne Institution ikke er andet end bare Humbug. At det stakkels Folk bliver narrede af sine Penge, bryr saadanne Blades Udgivere sig ikke det mindste om, naar bare de selv kan faa en Del af dem.

Men de saadanne samvittighedsløse og pengegjerrige Udgivere, som faar Penge paa andres Bekostning. De er Uarsag til manges Fald, baade timelig og aandelig.

De kan prise Dem lykkelig, Hr. Redaktør, at De bliver angreben paa den Maade, som "Nordvesten" gjør, thi dette vil bare fremme Sa-

gen, som De arbejder for, og De vil komme saameget snarere til Maalet. Og er Peer D. Strømme Fader til dette lave personlige Produkt i "Nordvesten", saa er han med sin svære Krop falden paa et lavt Trin.

Du har begyndt med en værdig Opgave, Rasmus, og jeg haaber, at du vil leve længe nok til enten at faa det halvraadne Træ friskt, eller ogsaa at dræbe det, saa det selv falder til Jorden.

I Værdighed X.

Bricelyn, Minn., 27de Sept. 1903.

Jo vist er Ex-Pastor Peer D. Strømme Fader til Artiklerne i "Nordvesten". Derom vidner baade Stil og Indhold tydelig nok.

R e d.

SKANDINAVISKE FARMERE

Indbydes til at bosætte sig i Maryland, hvor de kan købe gode Farme nærved de store Markeder og i et behageligt Klima til moderate Priser. Om nærmere Underretning, Pamfletter, Kort etc., hvilke sendes ud frit, skriv paa dansk eller norsk til

H. BADENHOOP, Sec'y State Board of Immmgr., Baltimore, Md.

JOHN M. NELSON
Norsk Sagsfører.

Sager for Probate Court Specialitet.

Room 5, Badger Bl'k. — 14 S. Carroll St.
To Døre Vest fra Park Hotel.

To billige Bøger.

Vi har fikret os Restoplaget af det storartede illustrerede Værk

"Vore Fædres Liv"

ved Nordahl Rolffen og Prof. Gerhard Gran, et Værk paa 600 Sider med 400 helsteds Billeder af N. Bloch. I pragtfuldt Originalbind.

Denne Bog, som hidtil har kostet \$3.00, kan vi, saalangt Dplaget rækker, sende portobetalt for \$1.25.

Ligeledes har vi erhvervet Restoplaget af

"Wergelands Skrifter i Udvalg"

en godt indbundet Bog paa over 900 Sider. Den indeholder et Udvalg af Wergelands Skrifter. Saalangt Dplaget rækker kan vi ogsaa sende denne Bog portobetalt for \$1.25.

Skriv til

Amerika Pub. Co., Madison, Wis.

Den, som kommer først til Møllen, faar først malet.

Norske Lutheranere, kom til Navelve Settlementet i Assiniboia, Canada!

Naar I udvandrer til Kanada, betænker I, hvorledes I blir stillet med Hensyn til Menighedsforbindelse? Dette er en meget vigtig Sag; thi iblandt de Tusinder af Nordmænd, som har udvandret til dette Fremtidsland, er der meget saa, som har dannet Menigheder. Dette kommer deraf, at de har spredt sig over et for stort Areal. Dette Savn kan nu afhjælpes, da undertegnede har overtaget en større Landstrækning nær Redvers i sydløstlige Assiniboia, som vil blive solgt udelukkende til norske Lutheranere. Naar 5,120 Acres er solgt, gives 160 Acres frit til den norske Synode, at bruges til Prestegaard og Kirketomt. Dette Land er beliggende i den frugtbareste Del af Landet, og Udsigterne for dette Aar er særdeles lyse. Vi sælger det paa lette Vilkaar. Skriv efter nærmere Oplysninger.

S. D. Tjosvold, Granite Falls, Minn. Rejsende Agent.

Peter Hong, Willmar, Minn. Korresp. Agent.

Ovenstaaende har vor fulde Tilslutning, og vi haaber, det snart vil lykkes Peter Hong og S. D. Tjosvold, som eier vor fulde Tillid i enhver Henseende, at faa norsk Settlement og Menighed samlet paa ovenbestrebte Land.

L. D. Thorpe. Rasmus B. Anderson.

Amerika.

"Normannen" 17de Aargang.
 "Norden" 29de Aargang.
 "Red River Tidende" 8de Aargang.
 "Norae" 5te Aargang.
 "Republikaneren" 15de Aargang.

Rasmus B. Anderson,
 Redaktør.

Abonnementsvilkår:

Et Aar i Forstue.....	\$1.00
(Ellers 25 Cts. ekstra.)	
Sex Maanedes.....	0.50
Et Aar til Norge.....	2.00
Sex Maanedes.....	1.00

Entered at Madison Post Office as second class matter.

La Folle's tekarikaturerne viser altid en Ch: d pag \$2000 fra Boghandlerne i hans Lomme. Og denne Mand optræder blandt os som Reformguvernør!

Idet vi henviser til Past. B. C. Bergesens grundige Artikel om Ibsen i "Amerika" for idag, vil vi ikke undlade at bevidne ham vor bedste Tak for det Slag, han her har slaaet for Sandhedens Sag.

Vi haaber A..... og hans Ven Dyrslægen i Riverville ikke vil finde allfor mange Feil ved de Fiske, som Thjasse har tegnet for dette Numer af "Amerika"; men kanske de ikke forstaa sig saa godt paa Fisk som paa "Mjuler".

"Minneapolis Tidende".

Hvad tænker "Minneapolis Tidende" paa, naar den giver sine Læsere en saa søl og saa utristelig Historie som "Lille Jnger", som findes i den daglige Udgave for 6te Oktober? "Amerika" tillader sig at nedlægge den bestemteste Protest mod slikt Læsestof, og vi synes hver eneste en af "Tidende"s Læsere bør gjøre det samme.

Der fortæles om et lidet Barn, som begaar Selvmord for at følge en gammel Bedstefader. Hvad maa umyndige og sølomme Børn tænke, naar de læser slikt i det Blad, som Forældrene holder? Det fremstilles jo som om det var en meget kjærligheds- og fortjensfuld Gjerning. Er "Minneapolis Tidende" virkelig sunket saa dybt, at det kan hyde sine Læsere slikt, eller er Fortællingen kommet ind af Banvare?

Er "Tidende"s Læsere virkelig sunket saa dybt, at de uden Protest taaler slikt Læsning i sit Familieblad? Som en Korrespondent nylig skrev til os: Vi spør, og vi har Ret til at vente Svar.

"Dens Brød man æder,
 Dens Sang man kvæder".

At de, som faar sit Brød af "Decorah-Posten", vilde slutte sig til det norske Selskab, kunde vi paa Forhaand vide. Samtidig skal her noteres, at det norske Selskab, ifølge "Decorah-Posten", har faaet endel Rekruter i Eau Claire og Madison, Wis., i St. Paul og Minneapolis, Minn., og paa enkelte andre Steder, men Flertallet af disse Rekruter repræsenterer, saavidt vi kjender dem, det uirkelige Element. Det er mest Folk, som sjelden sætter sin Fod indenfor Kirkedøren. Af dem, som nævnes fra Madison, Wis., f. Ex., er det kun Past. Th. Eggen, som anderledes end rent undtagelsesvis viser sig i Kirken om Søndagen, og at saadanne hører hjemme i det norske Selskab, finder vi naturligt nok. Det falder os ikke ind at hadle dem derfor.

Men ifølge "Decorah-Posten"s Rapport har ogsaa etpar Prester, deriblandt Past. Th. Eggen i Madison, Wis., sluttet sig til Selskabet. Dette geraader disse sandelig ikke til Gode. Forstaaer da ikke Past. Th. Eggen, at han ved saaledes at drage i Lag med Bantroen, vækker Forargelse og sætter et slet Eksempel, samt at det ikke kan andet end stade ham selv og det Samsfund, i hvis Tjeneste han staar. Vi tror ikke, at nogen Kristen, som Stillingen er, kan være med i det norske Selskab, uden "at krænke sin Vidnepligt". Som vi gjentagende har raabt til Pastorerne Doldal, Kirkeberg og Bondahl, saaledes raaber vi nu ogsaa til Past. Th. Eggen: Kom hjem! Hvad vil De i den Labstaus?

Fra forskjellige Hold har vi faaet et uhyggeligt Indblik i Raseriet mod "Amerika". Det er ikke bare i den lavbenede norsk-amerikanske Presse, man fører en hensynsløs Kamp mod os. Ogsaa udenom Pressen ved Breve og mundlig Forhandling søres der en Udelæggelseskrig. Noget deraf kan det blive nødvendigt at afløre. Det viser Modstandens sande Væsen. Det er Udslaget af en bundløs Hevnfølelse. Ja saa dybt er det norske Selskab sunket i Forsølgelsens Raseri og Glendighed at man snart sagt intet Middel styr for at komme os tilrøs. Nederlaget har gjort

dem i den Grad rasende, at man nu væsentlig pønser paa, hvorledes man skal faa ryddet "Amerika" af veien.

Bylden er truslet, hvor den var faar, og man har faaet Dinene op for, at det her gjælder et Rydningsarbejde, og derfor skal "Amerika" og dets Redaktør styrtes og synes. I denne Forsølgelse og Udryddelseskrig gaar det norske Selskabs Sekretær, Ex-Pastor Peer O. Strømme, i Epidisen, men i sin Smudskastning skjuler han sig i "Nordvesten"s sumpige Spalter, medens den afgaaede Sekretær, Teosofisten Berner Lofstjeld, i "Nye Normanden"s Spalter følger ham troligt i Hælene som Hunden sin Herre. Vel, vi kjender nok det gamle Ord, at mange Hunde er Harens Død, og vi vil, at vore Venner i de forskjellige Settlementer skal vide, hvad det gjælder og hvor dybt man er sunket i Partiusjeldomens Glendighed.

"Den Glæde undte de ham ikke"

Nedenstaaende har vi idag taget fra Septemberheftet af "Smuler". Det kan være, at Stykket indeholder en "Smule" Sandhed:

Om det norske Selskab, der ifølge Kvelves Blad havde 28 Deltagere i sit Aarsmøde, skriver "Nye Normanden" for 8de September:

Det forekommer os, at det var særdeles fløgt handlet af Det norske Selskabs Medlemmer at vælge Hr. B. Amundsen, "Decorah-Posten"s dygtige og ansete Udgiver til Formand. En for Stillingen bedre kvalificeret Mand kunde neppe bli faaret, og der er neppe nogen, hvis Valg vilde have vaakt mere almindelig Tilfredshed og mere styrket Folks Tillid til og Tro paa Selskabet. Vi har i den nye Formand en Garant for, at Selskabet ikke vil blive liggende i Dødvande, men at der vil blive arbejdet energisk paa at realisere de vakre Opgaver, Selskabet har sat sig. Og vi har ligeledes i ham den allerbedste Garant for, at Selskabet vil blive strengt upartisk i kritisk og politisk Henseende.

Dette er vist sandt nok. Men det vilde vist have harmoneret mere med Situationen og de lange Ansigtter, om de havde valgt Stavnheim. Det er ogsaa en anden Grund. En af Selskabets høiere Embedsmænd fortalte mig esterpaa, at Stemningen i Mødet nærmest var for at "fjilles ad og gaa fra hinanden". Men i det Tilfælde vilde Rasmus have tilegnet sig hele Vren for Resultatet, og den Glæde undte de ham ikke. Men hvis Mødets Hovedformaal var at erke Rasmus, saa kunde man aldrig have opnaaet dette i fuldere Maal end ved at sætte Bro. Stavnheim i Højfædet. Thi da var der blevet Lærders Gnidsel i hele "Amerika". Dog maa det indrømmes, at "Selskabet" viste et bedre Næringsvet ved at vælge Amundsen. Thi er der nogen Mand, som kan blæse Liv i de døde Ven, saa er det ham. Stavnheim er kanske mere

stiftet til at blæse Død i levende Ven. Saa man faar vælge ham næste Aar, om der skulde blive noget Møde d.r.

Billedgaader.

Jeg har betragtet Billedet af den store Støtten Hunden og Mjulen med spjækket Forben i "Amerika" fra alle fire Sider, baade med Lampelys, Gaslys og Dagshys, men kan ikke se, at der er nogen Lærdom at indfuge af det, og heller ikke ser jeg noget morsomt i det. Det er kanske fordi jeg ikke forstaaer det, for der skal vel stor Indsigt og Ophønsning til for at forstaa Billedet ogsaa, naar der ingen Mening er i dem, eller vil Kunstneren (?) virkelig paastaa, at der er nogen Mening i det Billedet. Jeg ser naturligvis at der ligger et Dyr i Forgrunden og slutter mig til, at det skal forestille en Mjøl, men om jeg slutter rigtig, kan jeg jo ikke vide.

Og hvis det er en virkelig Mjøl, er den da død eller levende? Er den død, som jeg formoder, saa burde den nu begravnes og ikke ligge der i varmt Veir og stinke, og hvis den skal begravnes, hvorfor har ikke Giermanden gjort det før, før den blev tegnet, thi jeg kan ikke indse, at der er noget svært pent i at tegne en død Mjøl efter den er død, selv om den ikke officielt saa er erklæret. At Mjulen har to Par nye Sko med kvasse Græv paa, kan nu enhver se, som ikke er blind; ditto en Bjælde i taalig god Stand med Lærrem. Hvad Nytte kan de gjøre der, naar Dyrret er dødt?

Jeg har aldrig hørt, at man har hængt Bjælde paa et dødt Ladsfel før, og hvis Dyrret skal begravnes, som jeg haaber det skal, saa kan det nu vel aldrig være Meningen at begrave Skoene og Bjælden med det. Skoene maatte nu kunde benyttes igjen om ikke til andet saa til at kaste Heste— nei Mjulesko med, som er en nok saa uskyldig Leg, ialfald ser Dage i Ugen, og der er da ingen synderlig Fare forbunden med at rive dem af, hvis man er sikker paa, at Mjulen virkelig er død, og det maa vel den, som tegnede den, vide, enten den er død eller ei—og Bjælden, den kunde man nu hænge paa Kvelve, han skal jo være som et Slags Leder alligevel, eller paa Presten, som staar der saa alene, eller paa Hunden, eller kanske paa Ralven, som jeg ikke kan finde paa Billedet, skjønt jeg har ledt efter den. Ja Dere— I som eter Mjulen og Bjælden— kan nu hænge Bjælden hvor Dere vil for mig, men at begrave den, kan jeg nu ikke se nogen Mening i.

Jeg har vist Billedet til Dyrslægen

her i Klevenville — ja han forstaar sig kanske ikke saa meget paa Malerkunst og Tegning som jeg gjør, men han forstaar sig nu ialfsald paa Dyr, thi han er udegamineret Dyr-læge, og han paaftaar bestemt, at det er umuligt for en skarpskøet Mjøl at glide, falde og brække høre Forben, thi selv en uskøet Mjøl falder ikke let. Han slutter sig nu til, at den var skod, da den var ilibe, og at Venet er bruffet, da det jo er spjækket, og at den brækkede det i et Fald, Spørgsmaal, som naturligvis kun Tegneren kan besvare, men en Ting er han aldeles sikker paa, og det er, at Spjækkningen og Forbindingen paa Venet er ravende gal, hvilket nofsom beviser, at Billedet ikke er naturtro i alle Dele, og det var netop det jeg vilde bevise. Dyr-lægen har ogsaa gjort mig opmærksom paa, at der er bare sex Skosøm i hver Sko, men der skulde være otte, men det kan nu være Smedens Feil, som skoede den, og ikke Tegnerens, saa jeg forbigaar det.

Og da Rasmus. Hvor længe skal du staa der og holde paa den tunge Støtten? Eller er den ikke sa tung som den ser ud til? Den pegte omtrent saa høit som Maanen gaar nu om Aveldene — cirka 45 Grader, kan jeg tænke mig — da jeg fik Avi-

sen paa forrige Fredag og idag har vi den paafølgende Torsdag, men jeg kan ikke se, at den er nærmere reist nu end da jeg fik Avisen, og du har nu vil ikke Lid til at staa der Uge efter Uge, selv om Kræfterne holder ud. Kan du ikke sætte Spaden, som staar tæt ved, under, saa du faar spytte i Næven og tage nyt Tag, eller rækker du ikke Spaden, kanske? Prøv, men slip for alt i Verden ikke Støtten ned paa Hund, thi en god Hund er ikke saa let at erstatte, hvilket er mere end kan siges om somme Folk, og den Hundens kjender jeg igjen paa Fodelaget og Smilet om Munden. Det er sikkert Guaden, jeg skjød ifjor, som gaar igjen. Ja jeg skjød den ikke selv; dertil havde jeg ikke Gjer telag, thi jeg er ræd for at omgaaes Skhdevaaben, men jeg lod Drengen gjøre det for mig, fordi den aad op en levende, pen liden kostbar Gris for mig, den var enda halvbloods poland-china, men det vidste nu ikke Hundens at den var af en saa fortreffelig Race, og glad var den i Flesk, som den jo ikke kunde for, saa jeg angret næsten paa, at jeg lod den skyde, nu jeg ser den gaar igjen i "Amerika", — ja, jeg angret nu paa Grisen ogsaa — men det var jo om Støtten du, Rasmus. Kan du

da ikke raabe paa nogle af de Rarene, som sidder der paa Wire-fencet tilhøre i Billedet og bede dem hjælpe dig lidt. De maa nu være trætte af at sidde der saa længe alligevel. Ja kanske de har Guller i Høstklæderne og aabne Saar og saa, hvis der er Tagget paa Wiran, saa de kunde være glade i at hjælpe dig. Vel, du kan vel kanske ikke vide, om der er Tagget eller et, men Tegneren ved det vel, og hvis der er, synes jeg det er stegt gjort at lade dem sidde der saa længe, og jeg synes mere Synd i dem end i dig.

Jeg kan selv tegne lidt, og er ikke Ehjasse med sit stygge Navn mere hensynsfuld, skal jeg tegne ham som siddende paa Naaler, saa kan han saa føle, hvor godt det er.

Der er, Folk, som paatager sig større Naværk end de kan fuldføre, og det har nok du gjort, hvis du tænker at reise den Støtte uden Hjælp. Billeder af døde Mulæsler kan vi godt klare os foruden, og kommer der flere saa gaadefulde Billeder som det omtalte, bør der følge forklarende Text med, saa de kan forståes af flere end Tegneren.

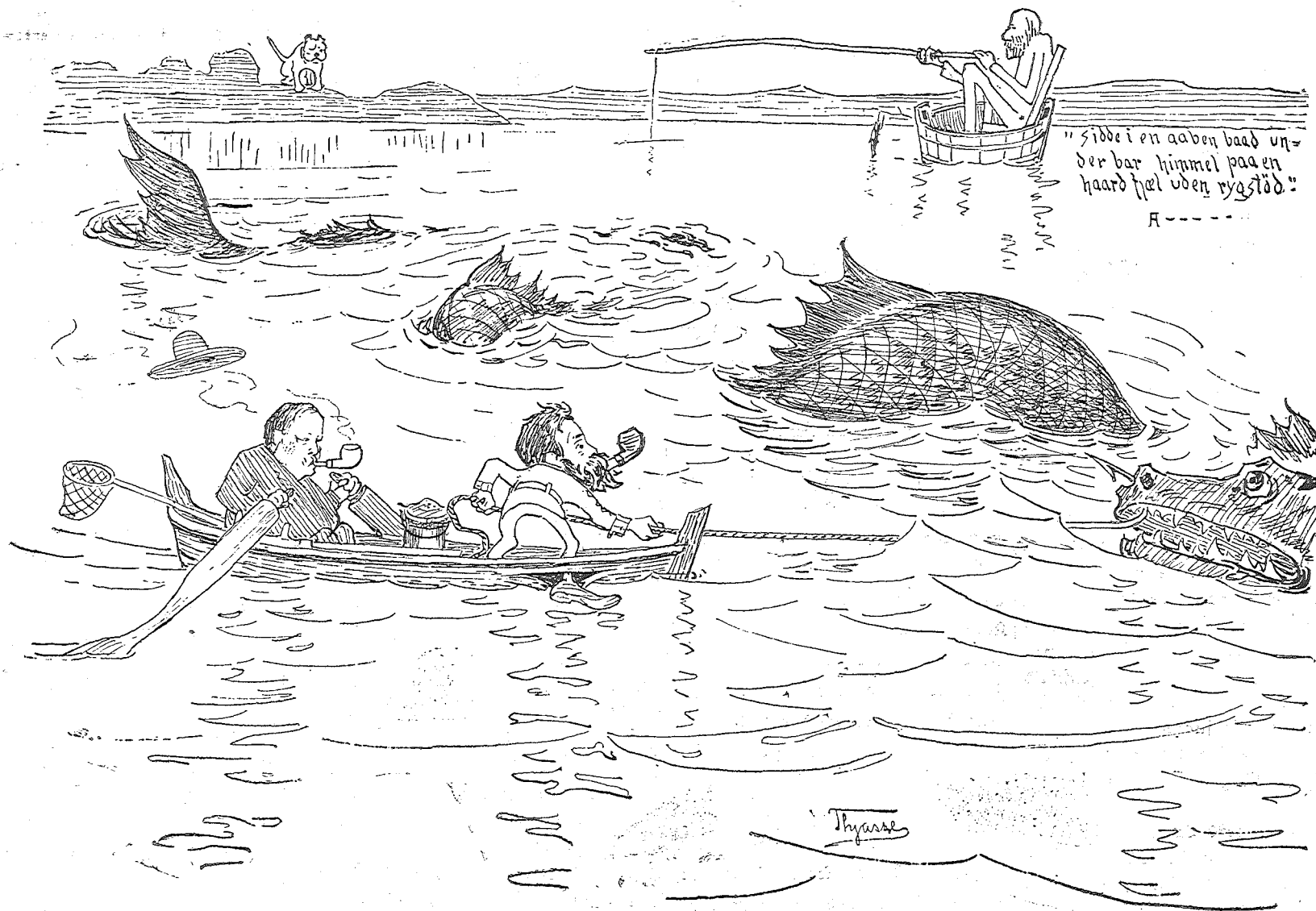
A.....

Delagtede Hr A..... At du og din lærde Ven i Dyrslægevi-

denstaben vil kunne finde Feil ved Dyrret, kan jeg forstaa. Dyrret var, efter Sigende, i levende Live heller ikke noget Pragteemplar af Mule-lægten. Det var ikke et Præmie-dyr — ellers vilde jeg have sat Kran-sen paa det. — Men, ser du, kjære Hr. A....., Dyrret fik en omhyggelig Pleie og Omforg i Dp-værten, og var, tiltrods for de smaa ubehdelige Skavanker det havde, dog Gaardens Stolthed og Glæde medens dette endnu var ilibe. At Dyrslægen der i Klevenville finder Feil ved Dyrret, er saa naturligt. Dyr-lægerne kan forresten stundom være nogle store Kanaler. Og saa var det egentlig med den Mule her ogsaa. Du ser: Da Dyrret begyndte at strante, sendte man Bud efter alle Horse-Doctors i Amerika, nogle foreskrev det og andre det, nogle pumpepe Vind i den, andre pumpepe den ud igjen; men jeg skal sige dig, imellem os sagt da, kjære Hr. A....., for dette maa være os imellem: — At det egentlig var alle disse Kanaler, som fillede Mule!

Med velberaad Hu og med paaholden Ven

Thors truh
E h j a s s e.

Thor og Hymir paa Fiskeur paa Lake Ripley ved Cambridge, Wis. Se N. B. Andersons Norse Mythology Side 322 og "Amerika" No. 75, Side 8.

Nynorsk Literatur.

V.—Jbsen.

“Dølsen kommer indt ilorde:
Er det rigtig stort, det store?”

Det var, som før sagt, min tanke kun at skrive en artikel om Jbsen for at vise, at Prof. Anderson ikke stod alene. Men paagrund af, at det i offentlige avisartikler og i private breve er blit frentstilt, som om disse engelske kritikere, jeg siterte, ikke var uparliske Dommere, vil jeg sitere fra norske kritikeres udsagn i bekjendte liberale blade i Jbsens egen by. Artikler, som hjemme, saadit mig bekjendt, er hengaaet uigjendrevet og uimodsagt. Sagen er den, at den bedre ungdom hjemme, og en hel del—for ikke at si størstedelen—af alvorlige prester og lægfolk i Norge tar samme standpunkt som “Amerika” og underleguede. Hvor blev jeg ikke forundret paa vort ungdomsmøde her forleden dag, da jeg paa foreningens anmodning holdt indledningsforordraget til diskussionen om nynorsk literatur i samme aand som i Artikel II og III i “Amerika”, og jeg af den følgende diskussion erfor, at de sist ankomne unge mænd fra Kristiania begyndte med at udtale: “Jeg er hovedsagelig enig med Past. B., men” — saa kom en eller aen afvigelse fra min opfatning. Ligeledes da en ung ingeniør af vort kirkepublikum udtalte, at han var enig i, hvad der stod om nynorsk literatur i “Amerika”. Han la til, at hans far, som er prest i Norge, altid hadde tat det standpunkt, altid hadde advart mod den nynorske literatur, og hans far er in af de muntreste, livsstrifteste og ungdomsvenligste af alle prester hjemme.

Naar en spør mig i brev, om jeg vil, at digterne skal være dramatiske Pontopidanner, da svarer jeg ubetinget: Nei; hvilket svar er udsjærligere git i Artikel III i “Amerika”. De skal ikke være dogmatikere; men der er saare mange trin mellem at forkynde religion og at haane Kristendom, prester, kirke, moral, ægteskab, og ikke forkynde aen kjærlighed end erotik. De to Jonas'er, Dahl og Lie, dogmatiserer ikke, men Kristendommens betjæmpelse er heller ikke deres maal, deri differerer de fra bohemkikken.

Men her skal jeg allsaa la røster fra moderlandet lyde.

I et af Norges mest agtede blade skrives om Jbsens sidste bog:

“Vor store digters sidste bog slutter med ordene: “Pax vobiscum!”: fred være med eder. Det er den opstandne frelsers ord til sine apostle. Hvad er det nu digteren lyser denne hellige fredshilsen over? Det er over Personer, som i kjædelig frihed hengiver sig til livsnydelse og sansel-

lighed med brud paa menneskelige og guddommelige love. Det er trist, at den alderstegne digter i sit livs aften intet bedre botemiddel har at byde sin samtid mod livets tomhed og skuffede forhaabninger end livsnydelse. Guds ord raaber de over dem, som ikke vil se, hvad der tjener dem til fred, men i Blindhed og daarskab søger erstating for et forspildt liv i nydelse og kjædelig frihed. Men, naar digteren endog tilslut lyser fredshilsen over dem, som jublende følger det kjædets evangelium, han prædiker, og det endog i det stieblik de omkommer midt i nydelsens rus,—saa forekommer det mig, at der i Kristendommens navn maa protesteres mod en saadan profanation og venhellgelse af Kirkens hellige fredshilsen.”

Naar en bekjendt mand i Norge udgir en bog med titelen: “Kristus eller Jbsen,” er det ikke da klart, at han han ser et valg her, at man ikke kan holde paa begge. Tertium non datur for ham heller. Det er Olaf Holm, som i sin anmeldelse af Collins: “Bidrag til kritik af realismens digtere og kritikere” sier: “Henrik Jbsen, nutidens største egoist, kalder begrebet “pligt” noget “stikkende”. Det er sandt, der er noget stikkende i af og til ogsaa at maatte tage Hensyn til andre, at maatte lære sig til at slaa af naar man ikke kan faa alt.

Det er stikkende, dette, at opdrages til et rent og ædelt liv i sin ungdom fremfor at slaa sig løs som et dyr; der er noget stikkende i dette, at man bliver sin egen hustru tro fremfor at holde elpar fremmede ved siden af; der er noget stikkende i dette, at et barn skal lyde sin far, og ikke, som nu synes at være blevet følge af individualismen, at faren lyder barnet. Men sig mig nu alle I, som læser dette, sig mig det ærlig, synes De ikke nu ligesom der gaar et suk gennem de tusen hjem, der lyder paa det: end om vi fik en barneglad, freidig, trosfast, suldt ud naturlig, sund og livskraftig ungdom tilbage?

Dr. Kristian Aars sier i sine bemærkninger over Ossip Louries ibsenstudier: “Familien, familietilværelsen og familietilværelsen er blit grundig sønderlemmet af Jbsen.”

Den bekjendte liberale Johannes Brochman skriver i 1900, at da han hadde skrevet en artikel mod Jbsen, skrev en af Norges berømteste Mænd, Hartvig Nisjen, til ham fra sit Sygeleie (15de April 1897): “Lad for den knusende Artikel om Jbsen. Jeg har sjelden læst noget uimodsigeligere.” Brochman tilføjer: “Hans (Hartvig Nisjens) navn og anseelse som æstetisk kritiker vil maa-ke tvinge mange til endnu engang at overveie Sagen.”

Enstemmig vedtaget af Jubel-Synoden i Decorah, Iowa.

Da en af Hindringerne for Samsfundets Vægt og Fremgang har vist sig at være, at Udvandringen fra vore gamle Menigheder til nye Bosteder sker a'ffor spredt og isoleret, saa det paa Grund deraf blit vanskeligt at faa danne “selfsupporting” Menigheder, vil Synoden lægge Prester og Menigheder alvorlig paa Hjerte at arbejde hen til, at Udvandringsstrømmen kunde ledes til saadanne Steder, hvor der var rimelig Udsigt til, at større Menigheder med Tiden kunde voge frem, som kunde blive til stor Velsignelse for Indflytterne selv og som kunde blive Samsfundet til Hjælp og Støtte i dets Arbeide for at bevare vort Folk for vor dyrebare lutheriske Kirke.

En saadan Resolution burde man have antaget for 20 Aar siden, og det er indlysende for enhver, som vil tjænke Sagen en Tanke, at man nu bør tage fat med Alvor og indhente det forsømte. Der er jo en stadig vokende Indvandring fra Norge og Udvandring fra de gamle norske Settlementer til nye, og denne Immigrationstrøm bør ledes saa, at Menigheder og saa ordentlig kirkelig Betjening. Følger man den Opfordring, som her er givet, vil den indre Missions Arbeide blive langt

lettere og frugtbare, og Sammenstøb mellem de forskjellige lutheriske Kirkesamsfund vil ofte kunne undgaaes. I denne Forbindelse vil vi henlede Læsernes Opmærksomhed paa Hong og Tjosvolds og A. D. Tolleffsons Avertissementer i “Amerika”. Hong og Tjosvold og A. D. Tolleffson har ordnet sine Kolonier i Assinibota og Saskatchewan-Dalen i Canada efter det Princip, som af Jubel-synoden er enstemmig anbefalet. Vi kan paa det allerbedste anbefale Hong og Tjosvold og A. D. Tolleffson.

Strand-Settlementet.

Vi vil idag paa det bedste anbefale vor Landsmand Adolph D. Tolleffson i St. Paul.

I Assinibota og Saskatchewan-dalen i Canada har han fikret sig en større Strækning Land og har der lagt Grundvolden til et norsk Settlement, som han har givet det gode norske Navn “Strand”. Gångiver 160 Acres Land til Prestegaard. Denne Maade at danne nye Settlementer paa, burde man for længe siden have fulgt. Udvandringsstrømmen til Canada kan ikke stanses, men den kan og bør ledes paa den af Tolleffson her valgte Maade. Det Land, som man nu kan kjøbe til en lav Pris, vil med Indflytningen af Settlerne om saa Aar blive værd to á tre Gange saa meget, som man nu betaler for det.

Fr. A. D. Tolleffson graduerede i 70-Arene ved Wisconsin's Stats-universitet baade i College- og Lov-Afdelingen. Han er en dygtig og gennemhæderlig Mand. Vi kjender ham godt og kan give ham vor bedste Anbefaling.

Lad det gaa raadt med Indflytningen til Strand!

Kvelve-Settlementet.

Vi vil ogsaa henlede Opmærksomheden paa Hong og Tjosvolds Avertissement i “Amerika”. Vi kjender baade Fr. Peter Hong og Fr. S. A. Tjosvold, og ved, at de er dygtige og gennemhæderlige Mænd.

De har anskaffet sig et Township i Assinibota, og Landet skal sælges ubelukkende til norske, saa at man der snart kan faa dannet Menighed med Prest osv.

Synoden faar 160 Acres gratis midt i Settlementet til Prestegaard og Kirke. Vi haaber det ikke vil vare længe, før vi kan rapportere, at 40-50 Familier er samlet i Kvelvesettlementet. Saa snart man er indflyttet og har begyndt at dyrke Jorden, vil Landet stige til to á tre Gange saa stor Værdi, som man nu maa betale for det. Indflytning fører altid med sig en stærk Stigelse i Pris.

Men la os høre, hvad en ibsen-beundrer, der foragter tro og moral, har at si om Ibsen; det er ialfald ærlig sagt, der er ingen sjul lagt paa, hvad Ibsens venner vil. Sigurd Bødtker i 'Verdens Gang', 7de Februar 1900: "De (personerne i Ibsens sidste Bog) lever helt udenfor de velordnede Samsunds love og vedtægter, hinfædes de borgerlige forestillinger om godt og ondt i stolt og steil hensynsløshed, enhver af dem kun lydende sine egne tankers magt og sin egen natur's herrevælde; de færdes ligesom i et andet og højere luftlag end vort, i luftlag, hvorhen ingen moralsk forkyndelse, selv ikke med sin stærkeste røst har kunnet naa, og som endnu intet truende kirkespir har fløvet."

Har nogen ibsenbetjæpner noensinde udtalt Ibsens (og hele den af ham anførte tro) foragt for moral og kristendom ihdeligere? Kan I nu forstaa, godsfolk, hvorfor den umoralske eller moralske slappe del af vort folk ikke taaler, at Ibsen modsiges?

Om A. Schacks bog "Udviklingsgangen i Henrik Ibsens Digtning", skriver et bækfænt norsk blad: "Af vore ibsentilbere vil denne bog bli brændt med indignationens og foragtelsernes hebestenild. Tænk, man vover kritisk at gaa den store augur efter i sømmene istedetfor at falde ned og tilbede; en prest vover at maale ham med samme maal som andre dødelige. Hvilken crimen laesae majestatis divinae! (Majestætsforbrydelse). Den idealisme, Ibsen prægede, var temmelig uegte—viel geschrei und wenig wolle."

Den prest, der af alle har gjort mest kur til de dannede klasser, og paa det alter har ofret sin tro, Th. Klaveness skriver om Ibsen i 1897: "Jngen ved, hvad han egentlig har ment; ialfald har ingen kunnet si mig det. Ibsens stikfæls, —ja, vi spekulerer over dem, men søle for dem? be og græde med dem? Nei, hvem kunde falde paa det? De er os dog igrunder knusende ligegehlidige. Nei—for de er ikke mennesker som vi, de er blodløse abstraktioner med menneskenavne, skygger uden kjød og blod."

"Morgenbladet" for 15de januar 1897 fortæller, hvorledes alle teatre lukket sig for Ibsens "Gjengangere", hvorledes bladene enten dødlet eller fortiet stykket, og hvorledes endog literaten Henrik Jæger holdt foredrag mod den.

I 1871 skrev Ibsen til sin Ven, og beundrer Brandes: "Staten er individets forbandelse. Staten maa væk. Den revolution skal jeg være med paa. Undergrav statsbegrebet. Staten har sin rod i tiden, den vil saa sin top i tiden. Der vil falde større ting end den. Hverken moralbegreberne eller kunstformerne har nogen evighed for sig."

Brandes paapeger, at det "større", som Ibsen vil skal falde, er kirken. Brochman skrev i 1897: "I over en menneskealder har Ibsen væltet de tungeste anklager ind over vort folk, alt her var hult, ulettertelig, uvederhæftig, vi byggede paa 'Løgnens pestvangre grund'. Nu ruller anklagen tilbage mod ham selv, og det med en tyngde, som hverken han eller hans tjenende aander vil kunne modstaa."

I 1893 skrev samme kritiker: "Nogle hoved-faciter til Henrik Ibsens nye regnebog." Han mener "Bygmester Solnæs". Heri sier han blandt aent: "Dets moral er rovdhyr-moralen." "Fremstillingsmaaden er symbolistisk. Denne hemmelige meddelelsesvei bruges for at undgaa almindelig forståelse og—staternes kriminalløve." "Handlingens hovedtraad er: Bygmester Solnæs (Bjørnson) skildres som halvgal, fordi han ikke tør bryde med den gamle (kristendommens) moral, uagtet han (Bjørnson) har brudt med den kristne tro og hemmelig elsker rovdhyr-moralen." "Stykkets formaal er det enkelte menneskes lødløse verdensherredømme, mens massen trædes i støvet. Massen er kun mrnnesker."

"For ovenstaaende 'faciters' rigtighed indestaar jeg. Vort kristne samsund skal vel nu med vanlig sløvhed og blindhed se sig selv i teatret som den blodsaftige, elendige fru Solnæs, der tilslut daaner og bæres ud, mens hendes modsætning, rovdhyr-moralen, staar som en ung, begejstret skjønheid, med fremtiden for sig! Eller skulde det—mod Ibsens forventning—vise sig, at der er ungdom i vor kirke?"

Boston "Transcript", som af alle Amerikas dagblade vistnok har den dygtigste og mest beundrende skjønner af norsk litteratur som litterær redaktør, skrev i vaar efter opførelsen af Ibsens "Ghosts" følgende: "Den fæle gamle dramatikker", "Ibsen afgjør ingen sag", "Et af de uafgjorte Spørsmaal er Mrs. Alvigs forfærdelige fejltrin i at følge den gamle 'spørgelses'-teori, som kræver, at en hustru skal være tro mod sin mand". Endog Manders kunde ha vært reddet, dersom idetheletaget Ibsen vil indbrømme muligheden af at en prest kan reddes". "I spillet fremtræder kjønselementet med et slags brutalitet, og det er umulig at se, hvorledes Ibsens teori om livet kunde undgaa den Retning. Dersom livets nydelse kræver, at en hustru forlader en daarlig mand, hvad tilfiger saa livets nydelse den, som trættes af sin elskerinde? Ibsen kalder den gamle teori, at ægteskabet er helligt, et 'spørgelse'. Vi skal bli mer villig til at indbrømme det, naar han kan by os noget her isteden." Prof. Anderson har dog ikke ud-

talt sig skarper end nogen af disse, som alle er berømte litteraturkondosører i Norge, Danmark, Amerika og (fiktet i en tidligere artikel) England. Men saa vidt som "Nye Normanden"s redaktør kan jeg dog ikke gaa, for han mente, at Ibsens stykker var saa nederdrægtig raa, at de skidne teaterdirektører i England fik anvismelderne til at fortælle, hvor drøie disse bøger var, for derved at lokke det raadnere publikum. Sammenlign "Nye Normanden"s svar til min første artikel. Det er vistnok sandt det, at en hel del moderne norsk litteratur er saa raadden, men raaddenheden er for fint fremvist i Ibsens Bøger til at kunne bruges paa den maade.

B. E. Bergeesen.

P. S.—Naar der er hængaat saa lang tid, trods redaktørens og andres anmodning om fortsættelse, saa er der ingen aen grund end mangel paa tid. Naar man lever en byprest liv og skal bruge midnatsritterne oftest til literære sjåler, gaar det ikke fort. Til alle de breve og redaktionsartikler, som sendes mig i sagen, kan jeg kun si: I saar finde svar i mine artikler. Jeg orker ikke mer.—B. E. B.

Et storartet Tilbud

"Kvinden og Hjemmet" og "Vort Bibliotek", der nu er i sin 15de Aarg. og udkommer med 40 store Sider i et Dplag af 72,000 Exemplarer hver Naaned, er det eneste Kvindblad i vort Sprog i Landet. Dets Indhold er til Glæde, Opmuntring og Lærdom for hele Familien; thi ved Siden af velvillig indsendte Bidrag har Bladets Redaktør, Mrs. Ida Hanson, fikret sig gode Medarbejdere. Subskriptionen er 50c pr. Aar. For end yderligere at forsøge vor Læsetreds gjør vi nu "Amerika"s Læsere følgende udmærkede Tilbud:

For 25c i Primærter, indsendt med dette Annoncement for den 31te Oktbr., vil vi levere eder "Kvinden og Hjemmet" og "Vort Bibliotek" et Aar og desuden "Kvinden og Hjemmet"s Naaleudstyr, bestaaende af 100 sorterede Synaale, 14 sorterede Stoppenaale og en Trænaal. Prøvenummer frit. Skriv strax til

"Kvinden og Hjemmet", Cedar Rapids, Iowa.

Land

50,000 Acres, Sydøstre Saskatchewan Park Region: Prairie og Skog, ved ny Bane, skandinaviske Settlement, Rvæg og Hvedeavl (40 Bushels). Pris \$3.50, ti Aars Tid, til \$4.00 pr. Acre; sundt Klima, gode Markeder. Agenter ønskes. Billige Ekstrationer. Skriv efter Kart og Oplysninger til Scandinavian-Canadian Land Co Rooms 810-12, 172 Washington St., Chicago, Ill.

HOLLISTER'S PHARMACY, First National Bank Bldg, Madison, Wis. Vi har de bedste udvalgte samt største Varietet af Mediciner og alt tilhørende Farmaceuten i hele Staten. Vi har to uderaminerede Farmaceuter til at fylde dine Recepter. Vi har i over 25 Aar brevet Forretning her i Byen. Besøg os, skriv eller telegrafer til os, dersom du vil have os til at gjøre noget for dig i Apotheker-Branchen. Varer og Priser garanterede. Vi sender Mediciner med Post og Grædes hver Dag.

"Amerika"s Agenter.

Følgende er ansat som Agenter for "Amerika" og er bemyndiget til at tegne nye Subskribenter og Kvittere for Kontingenten.

- Wisconsin:
 M. Bjørnson, rejsende Agent;
 Martin Jnstad, rejsende Agent;
 J. D. Amundson, rejsende Agent;
 Thomas Edwards, Ashland;
 Gabr. Anderson, Beaver Creek;
 Andreas Wang, Salesburg;
 E. Larson, Eau Claire;
 S. E. Degaard, Mondovi;
 D. E. Hanson, Whitehall;
 Hans C. Hougstad, Salesville;
 Gilbert Jverson, Hudson;
 Jno. Klenfjell, La Crosse;
 J. J. Wold, Kochiel;
 D. B. Stenerson, Menomonie;
 John Hillberg, Mt. Horeb;
 Albert Ronnet, Northfield;
 Dr. H. B. Anderson, Orfordville;
 P. B. Dahl, Pigeon Falls;
 Jens D. Braaten, Prairie Farm;
 John D. Johnson, Kifling Sun;
 Mathew Hansen, Sparta;
 Lars E. Kullin, } Stoughton.
 Ferd. Rasmussen, }
 Christoffer Svendsen, }
 S. A. Enge, 111 7th St., Wausau.

- Minnesota:
 A. Seeveris, Rock Dell;
 E. J. Johnson, Austin;
 J. D. Solum, Barnesville;
 Mons Hauge, Benson;
 Mons Mathum, Brainerd;
 D. A. Gapefeth, Jasper;
 J. G. Siuversud, Kasson;
 Andrew Kollstad, Kenyon;
 Abolph Opwick, Lawton;
 E. J. Nasfeth, Marietta;
 A. A. Boe, Northfield;
 Gabr. Birkenes, Oslo;
 H. B. Olson, Rushford;
 Brown Anderson, Spring Grove;
 Nels N. Johnson, Stillwater;
 A. A. Overland, Twin Lakes;
 Ole D. Berg, Wofs;
 P. Song, Willmar.

- Iowa:
 E. D. Lillegaard, Bode;
 D. Amundson, Cresco;
 Geo. E. Johnson, Earlinton;
 A. E. Koster, Hurley;
 Hans D. Amundson, Jewood;
 D. E. Amundson, Joice;
 A. E. Landsrud, Lansrud;
 D. N. Syve, Lake Mills;
 Gustav Johnson, Nasfet;
 Arnoldus Krogh, Northwood;
 A. N. Brudvig Jr., Scarville;
 Rev. Aug. J. Dorgerson, Sombert.

- North Dakota:
 D. M. Wangsnes, Kindred;
 Miss Helene Hoff, Palermo;
 Rasmus Olson, Merit;
 Ole Thoreson, Park River;
 Peter Edwardson, Kindred;
 S. N. Elvdahl, Belva;
 E. M. Christopherson, Plymouth;
 S. E. Westby, Waterloo.

- South Dakota:
 S. E. Sagsvold, Arlington;
 D. C. Halvorson, Brandt;
 S. A. Ustrud, 739 W. 10. St., S. Falls.
 Alabama:
 M. J. Søberg, Thorsby,
 Texas:
 E. E. Solvick, Korte.

Ottende Dplag af denne populære Bog er netop udkommet.

Julegave.

Et Udvalg af Eventyr og Fortællinger af Rasmus B. Anderson. Pris \$1.00. Portofrit tilsendt. Skriv til

"Amerika", Madison, Wis. Vermillion, Syd Dakota.

Venlige Ord.

Fra Gale, Wis., skrives: Hr. Redaktør! Baade jeg og min kone læser "Amerika" med Flid hver Gang, vi faar den fra Posthuset, og vi kan ikke være det foruden; thi vi synes for vor Del, at det er saa godt Blad, som en Familie kan have i sit Hus, baade rebeligt og godt i alle Maader.

Fra Watson, Minn., skrives: Hr. Redaktør! Goslagt behag at finde en Postal Money Order paa \$2 00, Abonnementspenge for "Amerika" fra Mai 1903 til Mai 1905.

Fra Northwood, N. D., skrives: Hr. Redaktør! I dag æ eg so jill ein Gute, at eg kan staffe deg ein nye Abonnent paa Blade "Amerika" for eit heilt Aar, mæ Islændingen "Snorre", aa eg ventar, at han kjem seglande wi Dakota-Prærien so Gotten syke te adle Kantar etter som Vinden tutar.

Fra Lake Park, Minn., skrives: Hr. Redaktør! Vedlagt sender jeg en Money Order for \$2 50, og vil jeg ogsaa herved benytte mig af Deres liberale Tilbud. Hvis ikke "Nansen i den frosne Verden" er udsolgt, saa send mig den Bog, eller "Snorre".

"Mouze River Tidende" skriver: Vi havde haabet nu, da "Fargo Posten" er ude af Verden, saa skulde det blive slut med Redaktionsarbeidet i den nord-amerikanske Presse, men saa ser det ikke ud; thi et saa respekabelt Blad som "Nordvesten" har bebudet, at nu skal Prof. N. B. Anderson, "Amerika"s Redaktør og Gier "afklædes" og behandles som Samaritanen, "der drog ned fra Jerusalem til Jeriko."

Adoptivland blandt Udlandets Diplomati. Han var den første Mand som hævdede og bevisste, at Amerika blev opdaget af Nordmænd. For det første har vi kjendt Prof. Anderson 35 Aar, vi har truffet ham i hans gæstfrie Hjem, vi har truffet ham blandt fremmede og vi har truffet ham i hans Bøger og Avisartikler, saa "Nordvesten" maa ikke tro, at den alene fiddet inde med alle Hemmeligheder.

Døvhed kan ikke helbredes ved lokale Midler, da de ikke kan naa den angrebne Del af Øret. Der er kun en Maade at kureres Døvhed, og det er ved konstitutionelle Midler. Døvhed forarsages ved en betændt Tilstand af Slimhinden i det østligste Øret. Naar dette Øre bliver inflameret, mærker De en rumlende Lyd eller faar en daarlige Ørelse, og naar den bliver helt lukket, er Døvhed fælgende, og med mindre Behandlingen kan hærnes, og dette Øre gjengives sin normale Tilstand, vil Ørelsen være ødelagt for resten.

den rene usofraskkede evangelisk-lutheriske Lære og Religion, som vi nordiske Amerikanere burde være stolte af. "Bygdejævning" samlet og udgivet af Rasmus B. Anderson, er en Bog, som burde saa Udbredelse i vide Kredse, da den giver Oplysning om de fleste af vore Landsmænd baade paa denne og hin Side Havet, og vil læses med Interesse af en hel Del, vistnok af den opvoksende Slægt, og vil være en Skat i enhver Boghylde sammen med "Snorre", og Prisen paa disse Bøger er jat saa lavt, at alle og enhver kan forskaffe sig dem, bare man vil.

Det er latterligt at høre, om man vil virke for Udbredelsen af en Avis i vore lutheriske Menigheder, hvorledes Partiaanden hører sig i Religionsanliggender, for ikke at tale om politiske Anskuelser. Mange vil ikke have den Avis af den Grund, at det er et Kirkeblad og ingen Nyheder i det; "Amerika" især har nu bare noget Kirkerør i sig, Kævelerier og Kævelerier, og det idelige Skraal paa Bjørnsjorgubelsen og hans farlige Bøger — saadant faar man høre nok af, skal man salbyde især ovennævnte Blad. Venligst O. J. F.

Adresseforandring. Prof. J. B. Frichs Adresse er forandret til 898 Iglehart Str., St. Paul, Minn. Italienerne fanger og spiser aarlig 500 millioner i Hundredetusenvis; de fanger dem i Net, hvor op til 300-500 af de trætte Fugle kan fanges paa en Gang.

Maanedes-Rapport fra THE SCANDINAVIAN SAILORS' TEMP. HOME.

Brooklyn, N. Y., Okt. 2. I September Maaned blev hjemmet besøgt af 128 Sjømænd, hvoraf 116 nordiske, 9 svenske, og 3 danske. Der forhyredes 21 med skandinaviske Skibe, 10 med Skonnerter, 13 med Yachts, 25 med Dampskibe, 18 med Lægttere. I samme Maaned blev gennem Kontoret besjægtet hjemfærdi \$2986.72 hvoraf \$2461.46 gik til Norge, \$460.77 til Sverige, 44.49 til Danmark. G. D s m u n d s o n. Sup't.

Søstrene Persens berømte kolorerede Fotografier af norske Nationaldragter Cabinet Size.

Amerika Pub. Co. har overtaget Eneafgabet af disse udmærkede haandkolorerede Fotografier i de Forenede Stater. Prisen paa disse er 50 Cents pr. Stykke portofrit. Handlende og Agenter tilstaaes den sædvanlige Rabat. Billedfortegnelse. Følgende er de Billeder vi har forshning af: Hardangerpige med Rof, hængende Joende "Fingeren under Kind" holdende i Forklæbet bærende paa et Fæng Bæb stöttende sig med Haenderne paa et Gjerde "liggende i Græsset" fiddende med to Bøtter med Haanden i Siden med Bøtter paa Gulbrene med Haanden stöttende mod et Træ læsende paa et Brev Hardangerbrud med Krans " " " og Salmehog (Byttbillede) (Knebillede) " " " " (Knebillede) Sognebrud " " " (Byttbillede) (Knebillede) Dødsbrud med Krans Byttbillede—profil Byttbillede—enface Hardangerpige og Gut hilsende paa hinanden Hardangerkone, smilende, med Staut Skriv til Amerika Pub. Co., Madison, Wis.

Novelties in Patterns. THE OCTOBER BUTTERICK PATTERNS just received are very interesting. They show "1830" effects in sleeves, bodices and skirts. Such effects will be the vogue the coming Winter. Every other line of wear can be found in Butterick Patterns. Get the Butterick habit. — Butterick Patterns are always beyond criticism. New York Store

Fjølvguten.

Ditta te Gimbaaten "Fjølvguten" i Seljorsvatne af Forund Telnes. (Indsendt ved D. R. Kleven.)

Fjølvguten han er guten sin han, vude han vøl maa vera, hore han fer paa sjø helle land sitt navn maa han hugheilt bæra. Kom kven som vil, eg vaagar'n fritt, dengde han inkje franker og brit? Sønner af far, som nævresto bar, boggjer kring fjølli hera.

Fjølvguten han er gut, kan du tru, frifte paa kropp og hjarta. Kom du her upp fraa fletterne du, sto du vel fast i storta. Du som paa gata hev like bein, fylg um du kann i hamrar og stein, paa sløgelsstol, og upp i karjol. der æ du no oparta.

Fjølvguten han er gut som kje er veit lik er han sine nutar, inkje so heve han lese seg bleit som disse lærde gutar. havre og bygg dæ skjynar han grant likso gott som folk ifraa fant, i græst og latin og dannelsen sin der æ me plent som stutar.

Fjølvguten han er frist paa sitt kjinn liksom eit ber um hausten. inkje i skrubb han sveiper sig inn, um dæ er klingen's frosten, paa sine skj i fjølle han strykt, likefo snjoen kring haanom fol, og gjeng han ein slaatt, gjer han dæ godt spring ham mot hjel og himling.

Fjølvguten kjem sjav um ei ti, daa skaa du sjaa han kvistpar, enno han sende kann um han vi ut baade prest og bispar. Bergeland kom fraa fjøllbygdi ut. Bergskliann, baade Brynjulv og Knut og Vinje var rar, aa hu meg fyr kar leng dei kje at konn glispar.

Visa mi den blei heitupp for lang, skulle eg alle nevne. Diktaran fjølle tok paa sit fang, gav dei so fagre ebne. Tidemann sto paa fjølvguten saag, te han saa skaut paa papire laag, fjøllfogu laot mæ leik og mæ graat Bull og Myllaren spila.

No gjenge her ein fjøllgut mæ damp dæ er no kar som rutar, aller du skulle fet lik ein gamp her myllom desfi nutar, derfor han nævne fjølvguten ber, at me skaa minnaft kjæmpune her, dæ meinaft kje so, nei langt berifraa— at me skaa vera baatar.

Nei mei skaa vera fjøllgutur no, liksom me fyrr hev bore, men me skaa berre slippe aa ro, alt hev no blive større. Snije so skaa me knota ei duft vera fornem hell fara for sluft,

Noel siger:

Hvis De er syg og lider af Sygdom i Cirkulationen, Maben, Leveren, Nyrerne, Blæren eller Halsen, **Vitæ-Ore vil kurere Dem.**

Noel er Opdageren af Vitæ Ore, har været bekendt med dets vidunderlige Egenkaber for to Generationer, har bemærket dets vidunderlige Virkninger i Tusinder og atter Tusinder af Tilfælde, og han burde vide.

Noel siger, at han ikke vil have Deres Penge unæstagen Vitæ Ore hjælper Dem, og Noel er gammel nok til at vide, hvad han ønsker. Noel siger, at Theo. Noel Company har Instruktions til at sende en fuld Eksamens en Dollar Pakke paa tredivede Dages Prøve til enhver syg eller lidende Læser af denne Avis, som anmoder derom, og Modtageren skal selv være Dommere og ikke betale en Cent, undtagen han er tilfreds, og Noel er Præsident og ledende Aktieholder af Theo. Noel Company, og hvad han siger, maa efterkommes.

Her er hans Signatur paa det: *Theo Noel*

Personligt til Subskribenterne!

Vi vil sende til enhver værdig syg eller lidende Person, som er Subskribent eller Læser af "Amerika", en stor Dollar Pakke af Vitæ-Ore gennem Posten postbetalt, nok til en Maanedes Behandling, og som maa blive betalt en Maaned efter Modtagelsen, hvis Modtageren med Sandhed kan sige, at dets Brug har gjort ham eller hende mere godt end alle Drugs og Midler af Kvakfalkere eller gode Læger, eller Patent Mediciner, som han eller hun nogenstinde har brugt. Læs dette over igjen omhyggeligt, og forstaa, at vi beder Dem betale kun naar det har gjort Dem godt, og ikke før. Vi tager al Resiko; De har intet at tabe. Hvis det ikke hjælper Dem, betaler De os i det. Vi tilbyder ikke at sende Dem en fri Prøve, som vil vare en tre-fire Dage, men vi tilbyder at sende Dem en \$1.00 Pakke af den bedste Medicin, som er kendt i den civiliserede Verden, uden nogen som helst Resiko for Dem. Vi giver Dem 30 Dage til at prøve Medicinen i, 30 Dage til at se Resultatet før De betaler os en Cent, og De betaler ikke Centen før De har set Resultatet. De skal selv være Dommere. Vi ved, at naar Vitæ-Ore har gjort Dem godt, vil De være mere end villig til at betale. Vi er villige til at tage hele Resikoen.

Hvad Vitæ-Ore er: Vitæ-Ore er en naturlig, hård, stenkigende Substance—Mineraloare—udmineret af Jorden lig tyve Aar af Luftens Paavirkning før den opløses, og den er da en værdifuld Medicin. Den indeholder frit Jern Svovl og Magnesium—tre Bestanddele, som er af største Vigtighed for Bevaring af Helbredet, og en Pakke—en Urge—af denne "Ore" vil, naar den er blandet med en Quart Vand, være ligestillet i medicinsk Styrke med 800 Galoner af det mest kraftige Mineralvand drukkert friskt fra Kilden. Det er en geologisk Opdagelse i hvilken intet er taget fra eller lagt til. Det er Aarhundredets Vidunder for Helbredelsen af **Rheumatisme, Bright's Disease, Blodforgiftning, Hjertefeil, Waterfot, Katar og Halsønder, Levert-, Nyre- og Blæresygdomme, Maveorden, LaGrippe, Malariafeber, Nervøsitet og almindelig Svagbed,**

som Tusinder bevidner, og som ingen, der svarer herpaa og sender efter en Pakke, vil benægte efter at have brugt Medicinen. Medicinen **Widenskab** har ikke naaet, end sig forbedret de Kægemidler, som findes i opløst Tilstand i Sundhedsbrønde. Lægerne, de ælste og bedste, de nyere og godt studerte tilskaaer dette, naar de i Tilfælde, hvor Drugs slaar fejl, sender sine Patienter til Karlsbad, Saralooa eller Baden, for der at drikke det Vand, som indeholder Bestanddele, der vil gjenoprette Helbredet, og Patienten kommer til bage frisk og sund paa Sind og Legeme. Hvis de lidende ikke har Naad til en sliq Tur—og kun de mere bemidlede har det—er de nødsaget til at lide, eftersom Vandet hurtig fordærves og taber sin Kraft ved at blive transporteret.

Et Brev til Theo. Noel Company, Chicago, vil bringe et helbredende Mineralvand til Deres Dør, til Deres eget Hus—vil bringe til Dem Vitæ-Ore, et Mineralvand konderteret og koncentreret, et Naturens eget Midde, som vil lindre og helbrede de Sygdomme, hvoraf Memestene er anseegtede. Hvorfor vedblive at lide, naar denne naturlige helbredende "Ore" Naturens Hjælpemiddel, kan faaes ved at spørge derom, naar de fattige faae det som de rige kan have Fordelen af Sundhedsbrønde?

Dette Tilbud vil tiltrække sig Opmærksomhed og Giertanke, og berøste Taknemmelighed hos enhver Person som ønsker en bedre Helbred eller lider af Sygdomme, som har trodsset den medicinske Verden og blevet værre med Alderen. Vi berder os ikke om Deres Lov, men ønsker kun Deres Undersøgelse, og paa vor Befordring, uden Hensyn til hvad Sygdom De lider af, ved at sende til os efter en Pakke. Naar De svarer paa dette, skriv til

THEO. NOEL COMPANY, DEPT. N. 16, VITÆ-ORE Bldg., CHICAGO.

inkje i vor heim skaa dampbaathell ein fjølvguten kultivera.

Fram norste gutar, fjøllgutur fram! lesa me maa og tenkje, vandhyre fedra arv var ei stamm nei me skaa haanom blentje, tru paa deg sjav og tenj inkje, alt vite paa prest og skribar dæ falt stalt og ver kar, for so gjore far, og fjølle som du dæ tentjer.

Fra Franklin, Minnesota.

Gr. Redakør!—Jdet jeg hermed sender den skyldige Kontingent for "Amerika", saa lad mig med det samme saa Lov at berette om en Ejerehistorie, som for en Tid siden tilbrog sig paa disse Kanter.

En Dyrker, som var Jorpagter af en Farm, nogle saa Mil fra Franklin, havde paadraget sig sine Naabers Uvilje paagrund af endel Naaberier af forskjellige Sager, som man mente han var skyldig i, og for at statuere et Exempel, gik man da tvei med en summarisk Afstraf-

felse efter alle "Mob"-Lovens Regler. Man fik sit Offer op i en Bogn og førte ham til en Lund, et lidet Stykke derfra, hvor de først rev Klæderne af ham og derpaa iserte ham en ny Dragt af stinnende blank Ejære, og i Mangel af Ejære, der som bekendt hører til ved alle slige festlige Anledninger, forsynte Pøbelmassen (der var en tre Kvart hundrede af dem ialt) sig med Rævehaler (fox tails), men det tjente jo det samme Diemed til dermed at bekorere og udstaffere sin Mand.

Nu, dette var den første Akt i dette Drama (eller skal vi kalde det Tragødie?). Den næste Akt blev udspillet for en Fjedsdommer i en nærliggende By, som ilagde en af Hovedpersonerne—altsaa bare en af de 75—en Mulkt paa \$10—siger og skriver ti—dermed slap han fri, og fik undaf alt—men hvad skal vi til sligt dog si?

At Sagen kom ud i mange amerikanske Blade og blev slugt med stor Begjærighed af dem og blandt andet omtalt som en Skjændselsgjerning, der stiller Sydens Volds-

handlinger i Skygge, er jo noget, som følger af sig selv. Det var guldernes Fjessen for dem.

Chris.

Om Jernbaner i Alaska.

Jernbaner i Alaska, som næsten overalt i Minedistriktet, har kolossal Indtægter. Folk, som for 5 Aar siden "invested" i den engelske Bane i Alaska, blev allesammen rige Folk. Alaska Centralbanen, som nu bygges gennem den bedste Del af amerikansk Alaska, er uden Tvil den bedste Pengespekulation, som kan findes. Saa stikker som United States Bonds og mange Gange mere fordelagtig. Mindst 25 Mil skal være færdig for Drift inden 1te April 1904. Nærmere Oplysninger med Kart over Alaska sendes frit paa Forlangende. Skriv paa Norsk eller Engelsk til Adolph Bydal, Agt., Crookston, Minn.

DR. F. MOELLER

Norsk Læge.
DE FOREST, - - - WIS.

Dane County.

Stoughton.

— Pastor M. S. Hegge reiste forrige Uge til Canton, S. Dak., for at være tilstede ved et Missionsmøde.

— Ed. Erickson har kjøbt en vakker Tomt paa Gjørnet af Main og East Water Street for \$3000. Han vil bygge en stor Butik der til Vaaren.

— Mary Jennings, N. Yamhill, Oregon, kunde ikke være foruden Rocky Mountain Tea. Gjør alle Kvinder smukke og vakre. Holder dem straffe. 35c. Spørg Apotekeren.

— Mr. og Mrs. Hans E. Lee har faaet Efterretning fra Chicago om, at deres Svigersøn, Sigvard Erickson, er død i sine Forældres Hjem dersteds. I December Maaned ifjor blev han gift med deres Datter, Miss Hannah Lee.

Fra andre Dele af Countret.

— Miss Hilda Thompson fra Deerfield er reist til Madison for at studere ved Universitetet.

— Isaac J. Dahle, Søn af Hon. S. B. Dahle i Mt. Goreb, er reist til Madison for at fuldende sit Kursus ved Universitetet.

— Mrs. Medoal i Evanston, Ill., fik nylig et Slagtilfælde og døde i en Alder af 44 Aar. Hun var før Miss Melia Knudson af Cambridge.

— Pigeforeningen i DeForest kom sammen hos Mrs. J. A. Nasgaard forrige Torsdag og organiserte sig for Vinteren. Til Præsident valgtes Miss Louisa Olson.

— Henry L. Dahle fra Mt. Goreb vil med sin Familie tilbringe Vinteren i Mexico. Han haaber, at det milde Klima i Snden vil have en gavnlig Indflydelse paa Mrs. Dahles Helbred.

— Det lykkeligste Par i Verden burde være en døv Mand og en blind Kvind, begge brugende Rocky Mountain Tea. Den gjør Samlivet fredsommeligt. 35 Cts. Spørg din Apoteker.

— Helmer England fra Cambridge, som har været ansat i en af de store Banker i Chicago, har sagt op sin Post der og modtaget en Stilling som assisterende Kassierer i Lambertson, Minn.

— Ivar Erdahl fra Pleasant Springs har bragt tre af sine Børn til Statens Døvsstummeinstitut i Delavan. To af Børnene har gaaet paa Skole der før. Erdahl har fire Børn, som alle er døvsomme.

— John Legreid i Deerfield er en af de heldigste Dyrkere af Frugt og Grønager i Byen, fortæller "Deerfield News". Han bragte nylig ind til Anfin Bricsfons Butik endel vakre Jordbær, plukket af Planter, som bærer for anden Gang iaar.

— Martin Foss, Medeter i den gamle Johnson Farm i Pleasant Springs, blev spændt i Hovedet af en Brancho forleden. Den sled sig løs fra Vognen, stallede og spændte Foss i Hovedet med sine Forben, kaste ham overende og trampede paa ham. Han blev slemt forslaaet, men vil neppe have varigt Men deraf.

Noogle Ord fra Roshtonong.

Her i Vestre Roshtonong Kirke, Pastor Wieses Kald, havde vi vor aarlige Missionsfest sidste Søndag, og da havde vi den Fornøjelse at faa høre vor Raboprest, Pastor J. A. Stub fra Stoughton, holde en rigtig god Missionsprædiken for os paa Formiddagsmødet. Paa Mødet om Eftermiddagen talte baade Past. Stub og Past. Wiese i Anledning vort Jubelaar, og de Pengebidrag, som kom ind under begge Møder, beløb sig til næsten \$95.00, af hvilke \$56.00 gaar til Andremissionen og \$22.00 til Church Extension, og Resten til vort Barnehjem ved Stoughton.

Men det var egentlig det, jeg vilde sige: Det var rigtig noget skjönt for denne gamle Menighed, som vor kjære gamle Pastor J. A. Ottesen betjente med saa megen Trofast i saa mange Aar; og naar da unge Stub kom paa Prædikestolen for at tale, saa kom vi alle ihu hans Barndomstid, da han fulgte sine Besteforældre, Pastor Ottesen og Fruen til Gudstjeneste nede i den gamle Kirke, for ganske faa Aar siden, og nu er han indsat i det helige Prædikeembede.

Gud være med ham og vor gamle og tro Sjælesørger, Pastor J. A. Ottesen; og Gud unde os alle, som hørte hans grundige Formaningstaler til os, at vi maa komme ham ihu i vore Bønner til Gud. Dette ønskes af en gammel tro Ven paa Roshtonong. Korr.

STOUGHTON
STATE BANK
Stoughton, Wis.

Capital paid in . . . \$25,000
Surplus \$25,000

Does a General Banking Business.
Solicits Deposit Accounts, and
Pays Interest on Time Deposits.
GEO. DOW, " " " " " President
ROBE DOW, " " " " " Cashier
GILES DOW, " " " " " Ass't Cash.

"Leaga dei aaddeq, Iru dei du dat? Sprett op i dat sama og stak lika rull!"

"Bygdejævning" er nu færdig fra Pressen. Det er en Bog paa 424 store Oktavfider, trykt paa godt Papir og indbundet i Shirting og med et morsomt Billede til Indledning af Kunstneren Haukaness. Prisen er blot \$1.00 portofrit til hvilkensomhelst Adresse. Sev Exemplarer for \$5 00 eller 12 for \$10.00, ekspresbetalt.

Med denne Bygdejævning har der blomstret frem en ny, ja vi kan gjerne sige, enestaaende Literatur. Denne Bygdejævningsliteratur vil leve, saalænge det rorste Sprog lever i Sambandstaterne, og ialfald en Del af den vil leve saalænge Nordernamaalet lever enten i Østerheimen eller i Vesterheimen. Vi har allerede endel Bestillinger paa Bogen fra Norge.

Indhold.

	Side.
Ugderne, vestre.....	203, 376
Biringer, Biridøler, Torpinger, Ringsakere og Vardøler.....	51, 368
Bygdejævning—Contra.....	402
Bygdejævnings-Sang.....	196
Efterløst.....	349
Gidsvoldingerne.....	243
Finmarken.....	283
Gudbrandsdølerne.....	92, 169, 271, 346, 387
Half-Breeds.....	129
Hallingerne.....	19, 177, 280
Haringerne.....	62, 293, 308, 322, 359, 380
Heimtraa.....	200
Hallændingerne.....	380, 391
Lanninger.....	100, 215, 380
Lionger.....	250, 277
Nordmøringerne.....	123
Nordfjordingerne.....	234, 264
Nordlands Natur.....	413
Numedøler.....	182, 210
Radværingerne.....	325
Ringsakere.....	51, 343
Ringerikinger.....	375
Risør i Vest til Kragerø i Øst og nordover til Skien.....	117
Stavangerne.....	70
Sogningadn.....	16, 332, 337
Solungerne.....	103
Strilerne.....	147, 288
Sætersdølerne.....	112, 140, 255
Søndhordlændingerne.....	133, 357
Søndmøringerne.....	11
Telemarkingerne.....	1, 353, 376, 383
Torpinger.....	51
Tottingerne.....	190
Trønderne.....	57, 154, 377
Valdrijerne.....	5, 27, 164, 355, 365, 396
Valdriksfejvnet ved Lake Como den 8de Sept. 1901, Prof. Veblens Tale ved.....	76
Vardøler.....	51
Vosvingerne.....	37, 398
Østerdølerne.....	87, 349

Fra Fairhaven, Washington.

Hr. Redaktør!—Vil du være af den Godhed at indtage følgende Linjer i dit Blad:

Da jeg ofte før har underrettet Folk i Østen om Forholdene her paa Vestkysten baade igjennem Bladene og i Breve, saa vil jeg ogsaa denne Gang sige til mine Landsmænd, at her i Whatcom County er en Mængde Land at saa kjøbt af forskjellig Slags, enten Skovland eller opdyrket Land, enten man vil have Byeiendom eller Land udenfor. Der er Tale om, at Whatcom og Fairhaven nu skal slaaes sammen til en By. Her er ogsaa et godt Marked for alle de Produkter, som Farmerne har at sælge og en god Arbeidsstrafk hele Aaret igjennem. Jeg tror, at her er saa god en Plads, som man kan ønske sig, naar man agter at flytte fra Østen til Vestkysten. Her er et udmærket Klimat, og triveligt ogsaa i det firkelige, da vi har to slynke norske Synodprester, Pastor D. G. Ordal, Whatcom, Wash., Box 115 og Pastor A. D. Bjerk, Fairhaven, Wash. De arbejder ivrigt for Subs Riges Sag, og jeg haaber, at deres Arbejde vil bære Frugt.

Er der nogen af vore Troesbrødre, som læser disse Linjer og tænker paa at undersøge Forholdene her paa disse Trakter, saa skriv til undertegnede, og jeg skal med Beredvillighed give vedkommende Svar paa de Spørgsmaal, som rettes til mig, eller, om vedkommende kommer hertil, saa opsig mig; det er ikke vanskeligt at finde mig, og hvis der skrives hvilken Tid de kommer, saa skal jeg forsøge paa at møde dem. Hermed er da baade Redaktør og Læsere hilset. Før jeg slutter, føler jeg Trang til at udtale min hjertelige Tak til Rasmus B. Anderson for den Heltmodighed som han udviser for Ret og Sandhed baade i aandelig og legemlig Henseende. Dette Blad "Amerika" har udrettet mere for Ret og Sandhed end noget andet norsk Blad jeg kjender til, og da især i de sidste Aar, og jeg haaber, at det ikke vil skorte paa Abonnenter heller, thi i Betragtning af Læsestoffet er det det billigste Blad i det norske Sprog i Amerika. Saa er det Synodens "Kirketidende", den burde enhver norsk Familie have. Disse to Blade burde læses med Gøstertanke og en Kristen vilde høste Nytte af dem baade aandelig og legemlig.

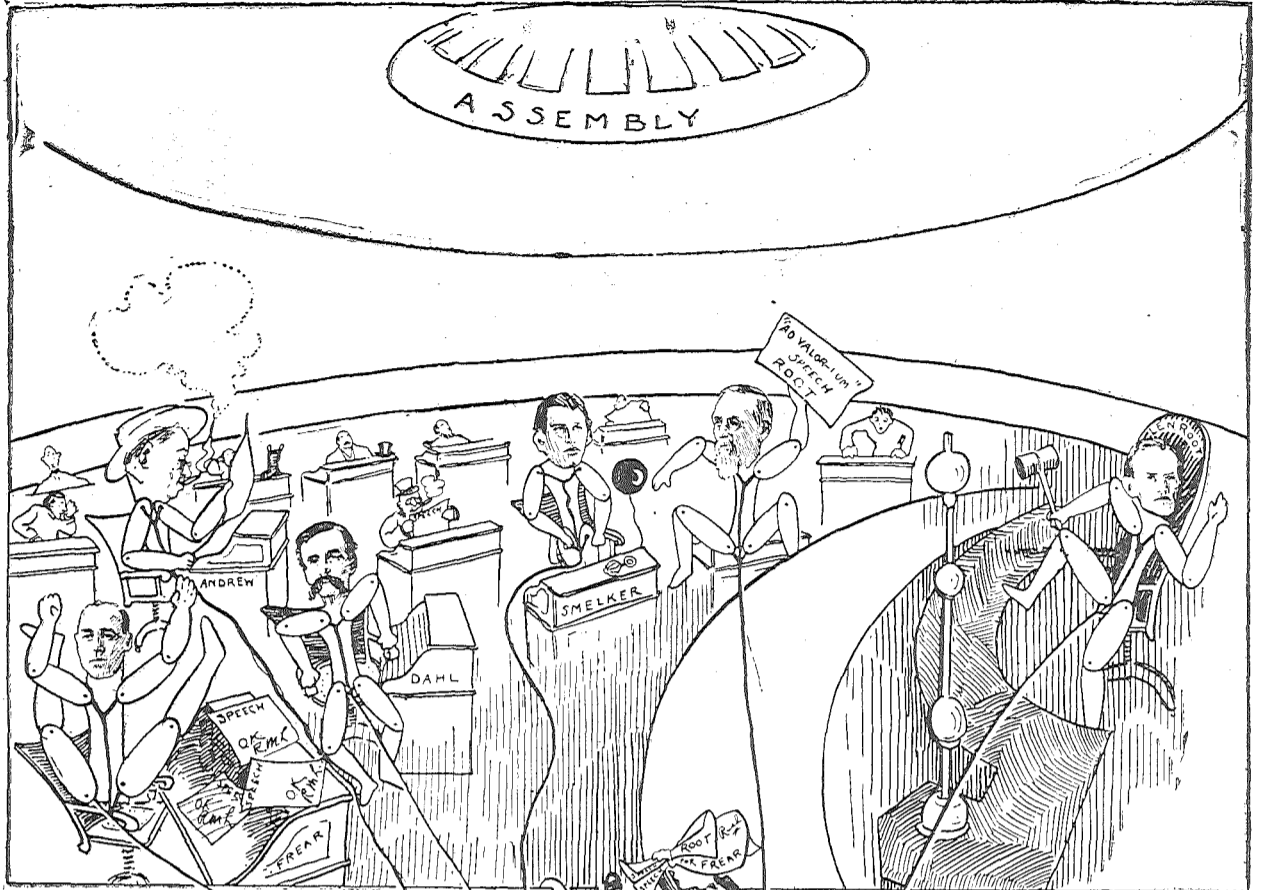
Urbødigst

J. S. Ropperdahl.
Fairhaven, Wash., Box 560.

Meneely Bell Co.

Troy, N. Y. and
177 Broadway, New York City

Manufacture Superior
Church Bells

La Follette har sin egen Maade at føre Regjeringen paa.

Smukke Ord lægger ikke Smør paa Bordet.

men Kjendsgjerninger taler for sig selv. Vi stoler paa vort udmærkede Arbejde for at overbevise Eder om at vi kan væste Eders Linned paa en Maade, som er tilfredsstillende for de mest kræsnere. Vort Motto er at behage alle. Vi arbejder for a behage, og det lykkes os altid.

ALFORD BROS.

113 & 115 N. Carroll Str.

Th. Herfurth & Son
Assuranceagenter.

Sælger Dampstøbsbilletter til Norge . . . og alle andre Lande. . .
Penge tilaands til 5% pSt. Rente.
703 East Gorham St. Phone 897.
Madison, Wis.

Madison Bogbinderi

Blank Book Fabrikanten
og Bogbindere. . . . .
G. GRIMM & SON, Proprs.
State Journal Block.

Madison.

Bekendtgørelser.

I Vor Frelser's Kirke.

Norff Gudstjeneste Søndag Formiddag.
Norff og engelsk Søndagskole kl. 9 1/4 Form.
Avindeforeningen møder Torsdag Eftersmiddag
i Kirkens Basement paa Indbydelse
af Mrs. John Rowe og Mrs. Tob. Lee.
W. C. Waller, Pastor,
405 E. Washington Ave.

I Bethel Kirke.

Norff Gudstjeneste først. Søndag Form.
Engelsk Gudstjeneste om Aftenen.
Søndagskole paa Norff i Kirken kl. 9.
Søndagskole paa Engelft i Kirken kl. 12,
og paa Norff og Engelft i Kapellet kl. 9.
Smaa-pige-foreningen møder Torsdag Eftersm.
hos Mrs. Nels Johnson i Elm-fide.
Pige-foreningen møder Torsdag Aften næste
Uge hos Mrs. Chas. Logstad, 1241
Spaight Street.

Lh: Eggen, Pastor,
Telefon 432: 1209 Kulebge St.

— Vor gamle Ven, Gustav Johnson fra Glenwood, Iowa, har besøgt Alderdomshjemmet ved Stoughton, og afslagde os paa Gjennemreisen en behagelig Visit.

— Den producerer Musfler og Rjød og rigt Blod. Den renser Maven, Nyrene og Leveren. Ja, alt det gjør Rocky Mountain Tea. 35 Cents. Spørg din Apoteker.

— Følgende var blandt dem, der besøgte "Amerika's Kontor i den forløbne Uge: Chr. Rusten, Elm-fide; D. R. Teisberg, Pleasant Springs; Erik Espeseth, Black Earth; Hon. Nels Holman, Hon. E. G. Thompson, Hon. G. B. Howe og Nels A. Lee Deerfield.

— Den norffe Hofestrup helbreder 99 af hvert 1000. Dine Penge tilbage, hvis den ikke gjør dig godt. Dit Bjem burde aldrig være foruden en flaske af denne Medicin, hær paa denne Tid af Aaret. Pris 25c og 50c i alle Apoteker. Fabrikkeret af D. D. Melaa, Stoughton, Wis. Faas hos Olson & Jacobson.

Johan H. Dvergsten, Watson, Minn.

Gjennem John B. Engeseth er modtog vi forrige Uge en Hilsen fra vor Ven, Johan H. Dvergsten i Watson, Minn.

Dvergsten hofatte sig beroppe i 1870, og har gjort det godt. Han, hans Hustru og to Sønner og tre Døtre er i bedste Velgaaende. Den ældste Søn driver Farmen, og Johan selv har flyttet ind til Byen, hvor han bor som retired Farmer.

Johan Dvergsten er en begavet og oplyst Mand, og har interesse for sig meget for det kirkelige Arbejde. Han er Medlem af Pastor D. C. Solfeths Menighed.

Naar Signaleferen (den Indsødtie paa Den Ceylon) har udvundet Biens Honning, fortæller han selv Dvret.

Boernes Sag.

Dr. Epke Rolf De Wall, i mange Aar Præsident for Transvaals Volksraad og Brigadegeneral i den sidste sydafrikanske Krig, holdt forrige Fredag Aften i Turner Hall et Foredrag over England og Boerne. I store Træk skildrede han Boernes Historie. Hans Tale var baaret af en glødende Fædrelandskjærlighed og en fast Tro paa sin Sags Retfærdighed og endelige Seir.

Afrika blev jo i Almindelighed kaldt den mørke Verdensdel, htrede han, og dog havde Afrika ikke altid været saa mørkt. I gamle Dage var Egypten Civiliationens Fører, og i senere Tider havde visse Afrikas hst som en Stjerne for de undertrykte Protestanter i Holland, Belgien og Frankrig, som søgte et Sted, hvor de i Fred kunde dyrke sin Gud efter sin egen Overbevisning.

En af Englands Grunde for at tage Boernes Land har altid været, at Boerne behandlede de indsødtie flet; men det var netop England, som stadig havde drevet dem ud i Vildmarken, hvor de maatte komme i Konflikt med de sorte. England havde altid fulgt Boerne som deres sorte Skygge. Saaledes havde Boerne emigreret fra Kapkolonien til Natal; men da de havde bygget op en blomstrende Koloni der, fandt England et Paastud til at tage Landet fra dem, og Boerne maatte forlade Frugten af sit Arbejde og Ramp og flytte over Bjergene igjen. Her stiftedes de to Republikker Transvaal og Oranjestrstaten. Boerne levede lykkelig og blev velstaaende, indtil der blev fundet Guld i Transvaal. Guldet har altid været Englands Forhandelse og det blev Syd Afrikas Ulykke. Cecil Rhodes og de andre Grubeiere havde et stort Antal indsødtie til at arbejde for sig, og de behandlede sine Arbejdere flet og betalte dem ikke. Transvaals Regjering maatte da stride ind, og Cecil Rhodes var meget misfornøiet med de Bestemmelser, som Regjeringen traf til Beskyttelse for de indsødtie. Da var det han samlede de Eventyrere, som under Dr. Jameson gjorde Indfald i Transvaal. "Havde vi dengang hængt de atten Fanger for Høiforæderi, vilde Krigen været undgaaet," htrede Dr. De Wall, "men vi var for milde."

Efter at Foredragets første Del var tilende, optoges en Kollekt til Fordel for de nødlidende Boverfamilier. "Männerchor" sang imidlertid etpar Sange. I den sidste Del af sit Foredrag skildrede Dr. De Wall den sidste Krig, hvori han tog Del som Brigadegeneral. Han udtalte, at det var den mest ødelæggende og

OLSON & VEERHUSEN

vil du finde det mærkeligste Dplag af alle Slags Klædesvarer netop indkomne fra Fabrikkerne for

Høsthandelen.

Da vi aldrig har havt et saadant Dplag at fremvise, søler vi os glade ved at kunne

byde vore Landsmænd et saadant Udvalg.

Vi garanterer, at Priserne er lavere her end paa noget andet Sted. Besøg os, og du vil finde, at vi ikke farer med Ju.

Olson & Veerhusen.

Markedsberetninger.

Chicago, 7de Okt.

Kornmarkedet.

Winterhvede—No. 2 red.....	79 1/2	a	80
No. 3 red.....	77	a	79 1/2
No. 2 hard.....	76 1/2	a	80
No. 3 hard.....	74	a	79 1/2
Haarhvede—No. 1 northern.....	88	a	—
No. 2 northern.....	86	a	88
No. 3 spring.....	74	a	86
Wais—No. 2.....	45 1/2	a	46 1/2
No. 2 white.....	46 1/2	a	46 1/2
No. 2 yellow.....	48 1/2	a	48 1/2
No. 3.....	46 1/2	a	46 1/2
No. 3 yellow.....	48 1/2	a	—
Haarv—No. 2.....	36 1/2	a	37
No. 2 white.....	39	a	39 1/2
No. 3.....	36	a	36 1/2
No. 3 white.....	37 1/2	a	38 1/2
No. 4 white.....	36 1/2	a	37 1/2
Standard.....	38	a	39
Poteter (nye).....	50	a	60
Sp—Timothy.....	6.00	a	\$12.50
Prærie.....	5.00	a	10.00

Smør og Æg.

Creamery.....	16	a	21
Dairy.....	13	a	18
Æg, loss off, cases returned.....	18	a	19
Æg, at mark, cases included.....	21	a	—

Rvægmarkedet.

Medium beef steers.....	4.20	a	4.35
Good fat cows and heifers.....	3.00	a	4.00
Good cutting & fair beef cows.....	2.20	a	3.70
Common to good canning.....	1.30	a	2.10
Fair to fancy veal calves.....	6.25	a	7.50

Sten.

Good to prime heavy packing.....	6.05	a	6.30
Selected butcher weights.....	6.20	a	5.35
Stags aud rough lots.....	3.25	a	5.25

Faar.

Native wethers and yearlings.....	3.20	a	3.85
Fair to choice wethers.....	3.00	a	3.50
Bucks, culls aud tail-end lots.....	2.00	a	2.50
Native lambs, choice to fancy.....	4.85	a	5.75
Native lambs, poor to good.....	3.40	a	4.65

ulykkesbringende Krig, som Verden havde seet. "30,000 Gaarde blev brændt i Transvaal. Andre Nationer pleier idetmindste at ftaane Kirkerne, men Englænderne ødelagde 700 Kirker. Vore Generaler maatte ende Krigen af Humanitetshensyn. 150,000 Kvinder og Børn døde i Koncentrationsleirene, og dersom Krigen havde været længere, vilde der ingen blevet igjen, og vi havde ligesom Benjaminsitterne maattet gaa til andre Lande efter Kvinder."

Tilslut erklærede Taleren, at Boerne endnu ikke har opgivet Haabet. "Vort Haab er ikke dødt, og kan ikke dø. Der er et Sted, hvor England endnu ikke er kommen. Der har vi begravet vore Janer, vore Kanoner og vore Geværer, og vi vil en Dag faa Brug for dem."

Søndag Aften talte Dr. De Wall paa Lyff for en stor Forsamling i den nye Metodistkirke. Han betoneede især, at det var Boernes Kristentro, som havde sat dem istand til at udrette, hvad de havde udrettet, og som holdt deres Mod oppe under alle Trængsler.

Englands Banks Pengefedler laves af nye Lærredstrimler—aldrig af noget, som er blit brugt. Saa omhyggeligt tilberedes Papiret, at endog en Maskine registerer, hvor ofte en Arbejder dypper sin Finger i den flydende Papirmasse.

Rog med Gas.